

atták és a  
ittották.  
asile Cinea  
égi lakos fel  
ügyészségen  
tó ellen, aki  
george neví  
ának tanuló  
ította, amíg  
ítés követ-  
lyt. Pastera  
tte le a vizs  
yeképpen a  
t a bestialis

ztatták  
nkatársát

Prager Tage  
ppert Berlin-  
lini csehszlo-  
részéről in-  
örizetbevétel  
aszokat kap-  
ságirót egy  
vó, kényes  
latban Prá-  
miatt fogták

szerint Lip  
düsseldorfj  
berének fő-  
bünök, hogy  
almu mérget  
egmennyiség  
amberélet ki-  
A vádlottak  
onított szaz  
eg akartak

spanyol-  
yzetben

spanyol fő-  
mba robbant  
t okoztak, de  
Fenntartják  
szállását. A  
lás. Barcelona  
munkaadók  
kísérete.

okészülségi  
ani. A fegy-  
szerte foly-  
nyel. A bal-  
akkal akadá-  
g lapok ter-  
változatlá-  
tartják, hogy  
zelebből el-  
tést.

produkcio,  
endü. Bizo-  
ásu filmet a  
ettek. A fő-  
za, a zsidó,  
Jézust áhí-  
szónak tart-  
ndazok, akik  
mat ismerték  
cseny sorból  
engedi há-  
ny meghá-  
mikor Jézust  
a férj, rá-  
vay éleszeni  
rói idehallat-  
etmarcangol-  
enetért is ér-  
álni. A boly-  
an látjuk a  
és Spanyol-  
s, amit bizo-  
zni. A Royal-

Lapkiadó Rt.  
n L. Pop 18.

Taxa postală  
plăte în num.  
No. 224713-929.  
Szerkesztőség  
és kiadóhiva-  
tal: Cluj, Str.  
Baron L. Pop  
18. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:  
Havonta 119, negyedévre 320, fél-  
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-  
földre: Havonta 2, negyedévre 6,  
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-  
detések díjazás szerint. Az „UJ  
KELET” az erdélyi és bánági  
csidóság egyetlen napilapja. Cik-  
keink utánnomását csak a for-  
rás megjelölésével engedjük meg.

# UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen  
leveleket nem  
fogadunk el.  
Kéziratok  
megőrzését és visszakiadását nem  
vállaljuk. Főszerkesztő: Dr. Marton  
Ernő. Felelős szerkesztő: Jamber  
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hál-  
szegi Ernő. Ady: Mile f.

Vasárnap, 1934. március 18.

5694. ÉV. XVII. ÉVF.  
NISZAN 2. 63 SZÁM.

## Béke és munició

A kormányok, kivéve Hitler kormá-  
nyát, kétségkívül nem akarnak háborút.  
Nem mintha erkölcsi gátlásaik volná-  
nak, vagy talán az utalmuk alá kény-  
szerült népek szenvedéseitől rettennének  
vissza, hanem főleg azért, mert jól tud-  
ják, hogy egy új háború, a maga gáz-  
technikai borzalmaival, őket és előkelő  
megbizozikat sem kímélné meg.

Nem akarják a háborút azért sem,  
mert félnek beláthatatlan szociális és  
gazdasági következményeitől, melyek  
mindörökké lehetetlenné tennék további  
uralkukat.

Hogyan lehetséges mégis — merül fel  
a kérdés —, hogy a békét akaró kormá-  
nyok és a békét akaró népek ellenére, a  
leszerelési konferenciák mégis kudarcba  
fulladt és fog a jövőben is fulladni?

Ezt a nyilvánvaló ellentmondást ma  
már nem ütközik nagy nehézségbe meg-  
magyarázni.

A legtöbb európai kormány, közvetve,  
vagy közvetlenül a nehézipari magnások  
befolyása alatt áll.

A kormányok a néphangulattól való  
félelmükben nem akarják a háborút, de  
az egyes kormányok egyes miniszterei  
azokról a horribilis jövédelmekről sem  
akarnak lemondani, amelyeket a nehé-  
ipari trösztöktől, részvénytársaságaitól  
vágnak zsebre a fegyverkezés protezsá-  
lása fejében.

Ime: a nagy ellentmondás nyitja. A  
kormányok valóban nem akarják a há-  
borút, de viszont a fegyverkezési ipar  
teljesen urai állandó és egyre növekvő  
osztalékokat akarnak, amelyeket csak a  
politikai és gazdasági ellentétek mes-  
tersége és a lefizetett politikások által  
ébredtartott atmoszférájában érhetnek el.

És ezért van, hogy a tényleges béke-  
szándék, sőt a háborútól való egyenes  
irtózás ellenére — a leszerelési konfe-  
renciák egyetlen komoly eredményt sem  
lehet elérni s hogy leszerelés helyett  
fegyverkezés folyik a világ minden ré-  
szében.

A kormányok békét akarnak, a fegy-  
vergyárosok viszont municiórendelést,  
lehetőleg maximális tételekben.

S mert a kormányok legfőbbje a mu-  
niciógyárosok kreaturáinak vezetése alatt  
áll: érthető, ha a világtörténelem leg-  
paradoxabb paradoxonja üthetett testet:  
a fegyverkezési versennyel tarkított  
békeszándék.

Ilyen konstellációk mellett egészen  
realitásnak tűnik fel az az orosz javaslat,  
mely a leszerelési konferencia kikapcsolá-  
sával egyetemes érvényű megnem-  
támadási szerződésekké akarja stabilí-  
zálni a világbékét.

Mert hiszen a leszerelési konferenciák  
bukása most már ugys befejezett tény.  
Ezen változtatni nem lehet, mert a  
népek és kormányok akarata megtörtek a  
municiógyárosok akaratán.

Visszont a béke megőrzése is kényszer-  
ítő szükségesség a mai veszélyes kon-  
stellációk között.

Marad tehát a fegyveres béke lehetősé-  
ge, melyben a béke is jóllak és meg-  
marad a municiógyárosok konjunktú-  
rája is.

## A pájeszes ország

Az ország, amely pájeszt visel, termé-  
szetesen Palesztina.

Igy titulálja legalábbis az épülő zsidó  
otthon Goga Octavian lapja, a Tara  
Noastra.

Nagy ez a lap, de még nagyobb az ő  
haragja.

Nemsokára megnyílik a telaviví mintá-  
vásár. A világ összes, a kereskedelem-  
ben érdekelt államai sietnek pavillonjai-  
kat felállítani ezen a mintavásáron.

Nem szentimentalizmusból: jól átgon-  
dolt üzleti érdekekből teszik ezt. Palesz-  
tina a kapu, amelyen keresztül megnyílik  
az európai államok ipara és kereskedelme  
számára az ut a Közép- és a Távol-Kelet  
felé.

A telaviví mintavásárról távolmaradni

## Nagyszabású hadigyárrá alakítják át a Resicát

Minden hadi cikket belföldön fognak előállítani

Bucuresti, március 17. Az utóbbi napok  
ban a legfelsőbb katonai bizottság több  
ülést tartott, s a lefolytatott tanácsko-  
zás eredményeként Anghelescu hadfelsze-  
relési miniszter bizottságot nevezett ki,  
hogy tanulmányozza az érvényben levő  
fegyver- és hadfelszerelésről szóló, vala-  
mint a Skoda-szerződést. A hadfelsze-  
relési miniszter közelebből külföldre fog  
utazni, mely utja kapasan több fegyver-

gyárat meglátogat. Utja összefüggésben  
van Tatarescu miniszterelnök azon ter-  
vével, hogy az országban egy fegyver-  
és hadfelszerelési gyárat létesítenek. Ugy  
hírlék, hogy a Resicát fogják felszerelni  
és átalakítani erre a célra s minden fegy-  
vernem és felszerelést itthon állítanak  
elő, csupán azokat hozatják külföldről,  
amelyek belföldi előállítására nehézségekbe  
ütköznek, avagy lehetetlen.

## Április hó végéig meg- hosszabbították a parlamenti ülésszakot

A kontingentálás kérdése a kamara napirendjén

Bucuresti, március 17. A parlamenti  
szessziót előreláthatólag nem fogják  
április 5-én lezárni, mivel még oly sok  
törvény vár megszavazásra, hogy azok  
kal ezen időpontig készen lenni telje-  
sen lehetetlen. Így valószínűleg ápri-  
lis hó végéig meghosszabbítják.

A kamara ma délutáni ülésén Du-  
mitrescu többségi megkérdi a kormá-  
nyt, hogy a kontingentálás politi-  
kájá meghozta-e a maga eredményét?  
Egyben kéri az iparügyi minisztert,  
hogy folytasson le vizsgálatot ebben  
az ügyben.

Deleanu képviselő csatlakozik az in-  
terpellációhoz, hasonlóképpen Radu  
canu is.

Madgearu kéri, hogy a kontingen-  
tálási kérdést tárgyalják meg nyílt  
parlament előtt és végre jelentse ki a  
kormány, hogy a kontingentálás mel-  
lett van-e, vagy ellene foglal állást.

Assan miniszter kijelenté, hogy sokkal  
nagyobb dolog valamit megjavítani, mint  
egy jó új törvényt alkotni. Megállapítja,  
hogy a liberális párt uralomralépése al-  
kalmával nagyon rossz rendszerrel talál-  
kozott.

Popescu közoktatásügyi alminiszter vá-  
laszol Serdicinek azon interpellációjára,  
hogy miért hajtják végre a népet a kul-  
tuszdóért. A miniszter erre válaszában

kijelenti, hogy ez az adó a különböző  
egyházak érdekeit szolgálja.

Laár Ferenc magyarpárti képviselő  
kéri a párizsi minisztert, hogy terjesz-  
sze ki Csik, Udvarhely, Háromszék és  
Marostorda megyékre is az autorizációt,  
melyet eddig több erdélyi megye élvezett.  
Vagyis hogy minden megszorítás nélkül  
kereskedelmi könyvecskét kaphassanak  
azok a szegény emberek, akik léceit, taze-  
kat, gyümölcsöt és más hasonló tárgyat  
árulnak, házról-házra járva.

Az iparügyi miniszter kijelentette,  
hogy előreláthatólag nem tűközik aka-  
dályba a Laár Ferenc kérésének teljesí-  
tése.

Ezután Hasnas többségi képviselő  
tartja meg interpellációját az ország  
egészségügyi politikájára vonatkozólag.

## A nankingi kínai kormány bejelentette Moszkvában, hogy nem ismeri el a mandzsuriai császárságot

Párizs, március 17. Moszkvai jelentés  
szerint a kínai követ közölte tiltakozását  
Moszkvában a mandzsuriai császárság  
megalakítása ellen. A nankingi kormány  
nem fogja elismerni a mandzsuriai ma-  
riónetrezsimet s az az álláspontja, hogy  
most a jávölkeleti helyzet még bonyolul-  
tabbá vált.

számban azt is olvassuk viszont, hogy  
Goga pártjának tizenegy tagja jelentke-  
zett Duca gyilkosainak védelmére.

Ez már döfi.

Igy már érthető lesz a dolog.

A Goga-párt nyilván paradoxszerűnek  
érzi, hogy amíg tagjai a sinaiai gyilkos-  
okat védik a hadbíroság előtt, a román  
állam képviselői egy pájeszes országban  
védjék meg Románia üzleti érdekeit.

Mindenestre marad ezenkívül is né-  
hány tisztázandó kérdés.

Mindenki tudja például, hogy mit vé-  
tettek az országnak azok, akik Románia  
miniszterelnökét meggyilkolták és akik  
nem védelmére siet most tizenegy gogista  
politikus.

Senki sem tudja viszont, hogy mit vé-  
tett a Tara Noastrának az az ország,  
ahol egy üldözött nép próbál magának  
arca verejtékével nyugodni, a gyűlölet  
léggöréteit mentes otthon teremténi.

Az pedig örökös titok marad, hogy mi-  
féje ellentétben áll a magasabb naciona-  
lizmussal az ország üzleti érdekeinek  
képviselete, akár a pájeszeknek egy  
olyan földjén is, mint aminő Palesztina.

## Zsidó kolonizáció Franciaországban

Az utóbbi hónapokban a párizsi zsi-  
dó sajtóban és a külföldön is cikkek  
jelentek meg, amelyek arról szóltak,  
hogy bizonyos zsidó szervezetek terve-  
ket dolgoztak ki a Franciaországba  
emigrált német zsidók mezőgazdasági  
letelepítése érdekében. Konkrét ada-  
tok erre vonatkozólag azonban nem je-  
lentek meg. Az ORT társulat párizsi  
gyűlésén jelentést olvastak ugyan fel,  
mely szerint Franciaországban létez-  
nek megfelelő földek zsidó letelepítés  
céljaira. A jelentés közelebbit ezekről  
a földekről nem közölt. Januárban  
Londonban is volt egy ilyen természe-  
tű értekezlet, amelynek elnökségét  
Jammes W. Macdonald vállalta. Itt is  
a franciaországi letelepítési lehetősé-  
gekről tárgyaltak. Határozat azonban  
nem történt, minthogy a zsidó mező-  
gazdasági telepítés ügyeivel foglalko-  
zó testületek, így többek között az ICA  
nem tanúsított különösebb érdeklődést  
az ügy iránt.

Ettől eltekintve, magántársulatok  
agilisán dolgoznak a mezőgazdasági  
letelepítés érdekében. Ezek nemcsak  
letelepítési terveket dolgoztattak ki,  
hanem állítolag már meg is szereztek  
az opeiót olesó földekre, amelyeken né-  
met zsidókat szándékoznak letelepi-  
teni. A sajtóban propagandacikkék je-  
lennek meg, amelyek a franciaországi  
zsidó kolonizációnak előnyeit és lehető-  
ségeit ismertetik. Valamelyik folyó-  
irat a Gironde torkolatánál fekvő föl-  
deket ismerteti, olyan lelkes hangon,  
hogy az olvasónak az a benyomása,  
mintha a Németországból menekült  
zsidó kereskedők és ügyvédek már ak-  
tív munkában is lennének e földeken.  
Azonban a dolgok egyelőre még nem  
érették ideig. Egyelőre csak tervekről  
reményekről és kívánásokról van szó.

Ha vizsgáljuk a kérdést, vajjon  
van-e objektív lehetőség arra, hogy  
Franciaországban zsidó kolóniák dol-  
gozzanak és pedig a siker kilátásával,  
akkor erre igennel kell felelni. A való-  
ság az, hogy Franciaországban az agrár-  
válság még mindig nem mutatko-  
zott abban a kiméletlenül elszegényi-  
tő formában, mint a világ többi orszá-  
gaiban. A vegyes gazdálkodás (buza-  
termés, gyümölcstermesztés, állattenyésztés,  
vetemény- és szőlőtermelés, továbbá  
baromfitenyésztés) lehetőségeket  
nyújt a hasznos munkára, minthogy a  
termények számára van piac és ennél-  
fogva a kolonisták nemcsak megélhet-  
nek, hanem szerezhetnek is. A francia  
földművelésügyi minisztérium bárki  
számára rendelkezésre bocsátja azok-  
nak a földeknek a listáit, amelyek ol-  
csón megszereshetők és amelyek a kol-  
onisták megfelelő szakismereti munká-  
ja révén nagyon is alkalmasok arra,  
hogy intenzív megmunkálás alá ke-  
rüljenek. Franciaország, ellentétben a  
többi államokkal, az utóbbi husz esz-  
ten dőben agrarpozícióját alig fokozta.  
Egyes területeken a termelés vissza-  
fejlődött. Dél-Franciaországban a ne-  
mesített gyümölcs nagyon jól beérik,  
az országban könnyen értékesíthető is,  
de olyan kis mértékben produkálnak  
gyümölcsöt, hogy Franciaország nagy  
mértékű behozatalra szorul gyümölcs-  
ben. Holott exportra is tudna gyümöl-  
cset produkálni.

A francia kormány magatartása a  
zsidó kolonizációs kérdéssel szemben  
még nincs tisztázva. Igaz, hogy eddig  
nagyarányu és minden vonatkozásban  
átgondolt letelepítési tervvel nem  
fordultak a kormányhoz. A legtöbb

valószínűség azonban az, hogy a kormány semmi kifogása nem lenne az ellen, ha az ország különböző pontjain 50-60 családból álló csoportok letelepítették.

E tervek körül a francia zsidóság magatartása is kérdéses. Ha a francia ország zsidók aktív érdeklődéssel nem viették a dolog iránt és ha ők maguk nem járnak el a hatóságoknál ebben az irányban, akkor nagyon nehéz dolog lesz zsidó emigránsokat Franciaországban kolonizálni. Az eddigi pasztalok arra engednek következtetni, hogy az autochton francia zsidóság nem szívesen látja, ha a német ország zsidó emigránsok olyképpen telepednek le Franciaországban, hogy számuk jelentősen gyarapíthatná az ország zsidóságának számát.

A kolonizációs terveknek egy másik sarkalatos hibája, hogy nincs központi szerv, amely az egyes szerveket átvizsgálná és amelynek autoritása lenne arra, hogy az összes tekintetbe jöhető tényezővel ebben az ügyben tárgyalhatna. A vállalatoknál olyan emberek sorsáról van szó, akik vagyunk utolsó maradványait áldozták fel arra, hogy új egzisztenciát teremtsenek maguknak. Az ilyen esetekben a legnagyobb körültekintéssel és a legsubtilisebb lelkiismeretességgel kell eljárni.

Mindaddig persze, amíg tapasztalt autoratív helyen nem vizsgálják meg a zsidó kolonizáció egyes problémáit, addig a zsidó nyilvánosságának nem lehet bizalma az ilyen természetű akciókhoz.

A kolonizációs munka a legnehezebb vállalkozások egyike. A zsidó kolonizációnál főleg az emberanyag játszik rendkívül jelentős szerepet. A problémának ezt a részét a franciaországi zsidó kolonizáció ugylátszik, nem méltányolta eléggé. Azonfelül a magánvállalkozások nem tudják garantálni maguk számára egy reprezentatív és pénzügyileg is hatályos zsidó organi záció támogatását. Ha például Palesztinában vagy Argentínában valamely kolonizációs terv nem sikerül, akkor a kolonizációs testület közbelép és a kolonisták nehézségein igyekszik segíteni. Ha például a terület alkalmatlannak mutatkoznak kolonizációra, akkor a kolonisták számára más letelepülési helyet jelöl ki.

Mi történe, ha a délfraanciaországi szép tervek valamilyen előre nem látott hiba következtében meghiusulnának? Ki fog itt beugrani? Ki fog segíteni? Nagyon meggondolandó dolog tehát a franciaországi zsidó kolonizáció. Hiszen tudjuk, hogy üzött családok utolsó kis vagyonairól van szó. Ezeket az embereket pedig kétségbeesésnek kitenni, a legnagyobb fokú lelkiismeretlenség volna.

Divattermünkben a **landóan** látnak az összes **tavaszi és nyári modellek** Soronkívüli kiszolgálás biztositva. **GERŐNÉ** Budapest IV. Harisbazar 5.

**חם חם** **CUKOR** az orth. közp. iroda hechserevel, továbbá mindenféle **fűszerárak** engrosban és detailban kapható **Léb fivérek** CLUJ

**Select Mogyó** **EGYIPTOMI ÉJSZAKÁK** **Select Mogyó**  
csodás keleti mese, gyönyörű felvételekkel, főszerepekben: **RAMON NOVARRO** és **MIRNA LOY.**  
Hétfői kezdettel:  
**ÖRDÖG SZIGETE**  
kalandorfilm, rendkívül izgalmas eseményekkel főszerepekben **RONALD COLMAN** (A halál angyala film felejthetetlen főszereplője) és a gyönyörű **ANN HARDING.**

## Benes táviratilag tett ajánlatot a Szovjetnek a diplomáciai kapcsolatok felvételére

Bucuresti, március 17. A Tempo veszi át a párizsi Le Temps című lapból azt a hírt, hogy Benes csehszlovák külügyminiszter táviratilag érintkezésbe lépett az orosz kormánnyal diplomáciai kapcsolatok felvétele érdekében. A párizsi lap szerint néhány nap

pal ezelőtt Prágában a kisantant államok megszövegezték álláspontjukat ebben a kérdésben, amely a szovjet elismerését célozza. Ugyancsak megállapítja a lap, hogy Titulescu egy kiküldöttje révén felülvizsgálta a tárgyalások alapját képező szöveget is.

## Diplomáciai tárgyalások indultak meg a világgazdasági konferencia újabb összehívására

**Barátságos kapcsolat készül az orosz és amerikai floffa között**

Párizs, március 17. A Newyork Herald értesülései diplomáciai tárgyalások vannak folyamatban amerikai kezdeményezésre a világgazdasági konferencia újabb összehívása érdekében. Roosevelt elnök meg akarja valósítani a vámtarifák leszállítását, ami fontos előfeltétele a világkereskedelem újabb megerősítésének. Az amerikai elnöknek már meg van a törvényhozási felhatalmazása a vámtarifák csökkentésére, de azt tartaná kívánatosnak, hogy egyidejűleg a többi államok is keresztülvigyék a tarifamérséklést.

Olasz diplomáciai körökben úgy hírlik, hogy barátságos kapcsolatok kiépítésére tesznek előkészületeket az amerikai és orosz handitengerészetek között. Ha ezek valósággá válnak, két ségtelen, hogy a szovjet vladivosztoki haditengerészeti bázis jelentőségében sokat fog nyerni.

## Michel Landau előadásai Timisoaran és Lugojon

**A bánati zsidóság meleg ünneplésben részesítette a volt zsidó képviselőt**

Timisoara, március 17. (Az Uj Kelet tud.) Illusztris vendége volt a napokban Timisoara zsidóságának, Michel Landau, volt országgyűlési képviselő, a Zsidó Part országos főtitkára látogatta meg a Bánát fővárosának zsidóságát. E sorok írója került a volt képviselővel való találkozási. Szégyeltem magát előtte, mert utoljára akkor beszélt vele, amikor a leégett Borsa érdekében egy akció beindítását kérte tőle. Azóta felépült Borsa és azóta volt egy választás és éppen a borsai zsidók voltak azok, akik megtagadták a Zsidó Partot. A véletlen mégis úgy akarta, hogy nagyszabású előadása előtt, melyet a timisoarai zsidóságnak tartott Michel Landau, találkozzam vele. Szavakat kerestem, hogyan tudtam menteni előtte a borsai és általában a máramarosi zsidók magatartását, de megnyugtatót. Nem vádolja a borsai zsidókat és reméli, hogy lesz még alkalmuk bizonyítani a zsidó egység iránti hűségüket és jóvátenni legutóbbi eltvelyedésüket.

tani. Frappánsan mutat rá azokra az okokra, amelyeknek következtében még ma is vannak zsidó intellektuelek, akik saját érdekeikért eladják a zsidóságot a különböző többségi pártoknak és kormányoknak. Legfőbb oka ennek az, hogy nem voltak iskoláink, az ifjúság nem kapott zsidó nevelést. Ha volt is egyes helységekből „zsidó iskola, az „izraelita“ volt, de nem zsidó. Ezekben az iskolákban csak kényeszerből tanítottak egyszer-kétszer hetenként hittant. Ha azonban igazi zsidó iskoláink lettek volna, ha intenzíven tanítottak volna azokban a héber nyelvet, a nemzeti történelmet, a héber irodalmat, akkor a mi ifjúságunk megtalálta volna az összefüggést a múlt, a jelen és a jövő között. Akkor másképp lett volna minden. Akkor más lenne a mai zsidó társadalom képe. De hát mi a teendő? Produktív munkára kell nevelni az ifjúságot. Vissza kell adni a szerszámot a zsidó ifjúság kezébe, viszont annak a kis résznek, amely a társadalmi és szellemi élet vezetésére hivatott, pozitív zsidó nevelést kell adni.

A beszélgetés a timisoarai Hanoarotthon bejárata előtt történt. Bent a teremben az előkelő közönség vára Michel Landau, akit belépésekor meleg ünneplésben részesítettek. A volt képviselőt dr. Nobel Sándor üdvözölte meleg szavakkal, majd Landau emelkedett szólásra.

Az ifjúságnak semmi kilátása nincs már a galutban. Egyetlen út van számára: Erec Jiszraél, Erec Jiszraél azonban csak produktív munkaerőkkel szabad benépesíteni. Amíg tart a konjunktúra, addig még eléldogélhetnek a luftexisztenciák, de ha jön egy krízis, úgy elsősorban azokat fogja elseperni kik távoltartják magukat a produktív munkától. Ez káros lehet az egész országra. Palesztina az egyetlen fény pont a mi sötét világunkban. Az egyetlen megoldás a zsidóság számára. Ami régen csak álom volt, amiért negyven évvel ezelőtt kinevették Herzl és

Mindenemű **חם חם** **husvétii fűszeráru**  
**krumpliliszt, ecetszesz korlátolt mennyiségben**  
**Spéternél**  
Cluj, Piata Mihaj Viteazu 12.

amit utópiának tartottak, az ma az egyetlen öröme, az egyetlen reménye, sége a zsidó népnek.

A közönség lelkesen ünnepelte az illusztris előadót. A gyűlést dr. Nobel Sándor zárta be rövid beszéddel.

A lugoji zsidók is megtudták, hogy Timisoaran előadást tartott Michel Landau. Az erdélyi zsidóság eme lelkes csoportja meghívta a volt zsidó képviselőt és felkérték őt egy előadás megtartására. Landau teljesítette a lugojiak kívánságát és kedd este nagy számú közönség előtt vázolta a zsidó nép mai világhelyzetét és problémáit. Az előadást dr. Kirschner Arnold, a cionista helyicsoport elnöke vezette be. Michel Landau másfél órási előadásában vázolta a 19. század zsidóságának fejlődését és azokat a differenciálódásokat, amelyeket az emancipációs és asszimilációs törekvések idéztek elő a zsidóságban. Rámutatott ezután azokra a törekvésekre és erőkre, melyek előbb-utóbb győzelemre kell, hogy fogják a szétszórt népet.

A lugoji zsidók lelkesen ünnepelték a volt zsidó képviselőt.

**Javul a világhelyzet** — állapította meg a Népsszövetség. Gentből jelentik: Népsszövetségi pénzügyi körökben örömmel állapítják meg, hogy a világhelyzet a valuták aranyalapra való visszatérésére kedvezően alakul.

**Különös kártérítési pör egy csikági szálló ellen.** Csikágóból jelentik: Szokatlan kártérítési pört indított a csikági Congres-szálló és a városi egészségügyi hivatal főnöke Gundersen Herman dr. ellen. Boren dr. wiseonsini orvos és felesége. Az orvos százötven ezer dollár kártérítést követel a szállótól, mert annak vezetősége és hivatalnokai eltűntek, hogy a szálló lakói között vérhasjárvány tört ki. Verhasban betegedett meg ekkor Boren dr. és felesége is, akik a szállóban laktak. Ez a járvány Boren dr. adatai szerint a csikági világkiállítás negyven látogatóját ölte meg. Ezek között volt a newyorki éjszakai klubok híres királynője, Guinan Texas is. Híre jár, hogy a szálló ellen még száz hasonló keresetet nyújtanak be.

**Békeffi László** új revüje a **Terézkörúfi színpadon** „Egy 10 pengős története” 20 képből.  
Konferálja: **BEKEFFI LÁSZLÓ!**  
Játsszák: Rajnai Alice, Kókény Eona, Ilosvay Rózi, Gárdonyi, Herczeg, Maklár, Pethes, Kóváry, Komlós, Szónyi Lenke, Keglevich Marietta, Sass Oly, Götz Erzi, Vadnay Éva, Hernády Gizi, Kompóthy, Fenyo, Vértes, Barna és a „Hacsek és Sajó”.  
Legdrágább hely P 450.  
Vasár- és ünnepnap délután P 3.

VASÁRNAP, **Hogya őszé ors**  
Károlyi Mihály gr Károlyi népszava

Cluj, március 17. moárjain dolgozik. idejének nagyobb részét a Transzilvániára visszavonult politikai karrierjén dolgozza fel. A későbbiekben és legutóbbi ségtelenül az, ami 19-es évek eseményei az időt, midőn az erdélyi Erdélynek a szaktitását és Románia előkészítették. Ebből az a visszaemlékezés mint Vaida memorárium részét a Transzilvániát legutóbbi száraz rendkívül érdekes ehez időkből” címet írja Vaida:

„Gróf Károlyi M volt a fiatal szoci Jászai Oszkár, aki főúrat körül eső Milán szlovák képviselőkhöz a csoporthoz t kedtem meg az egy sal, Diener-Dénes J ícber 16-án közölte

**Történelmi**  
Este kilenc óráko de Pál és Diener Dé Károlyi Mihálynál. nek támaszkodva, a be a beszélgetést:  
— Köszönöm urai mai politikai helyzet ni, mikor van holna értelme nem volna a lyikünk is leplezze önök, legyenek ny nyilt kártyával fog esetre biztosítani ak akárhogy is alakul a vélemények ószin semmilyen következt Kis színet állt be — Rendben van!  
Gróf teszi  
— Uraim — folyto séges, hogy öfelsége fog megbizni. Nem t ugyan így lesz-e s fogadom-e a megbizá ringatom azonban m lúzióban, hogy a jele litikai körülmények lamit az Önök, a ron zetéségek és a szociá tása nélkül. Ha Önök mányba, minden bize

Már **a Kereset Hitelintézet** szerencsés **nyer** a 72581. sz. sz **1.000.00 nagy ny** I. osztályu szerencse kapha

# Hogyan készítették elő 1918 őszén Erdélynek Magyar- országtól való elszaki- tását?

Károlyi Mihály gróf és Vaida Sándor drámai találkozására 1918 októberében. Károlyi népszavazás esetére próbálta a román szavazatokat Magyarország számára megnyerni

Cluj, március 17. Vaida Sándor dr. memóriáján dolgozik. A volt miniszterelnök idejének nagyjából Válea Seacai bír-  
tokára visszavonulva tölti és mozgalmás politikai karrierjének hatalmas anyagát dolgozza fel. A készülő memoárrok legérdekesebb és legfontosabb fejezete két-  
széletről az, amelyben Vaida az 1918-  
19-es évek eseményeit eleveníti fel, azt az időt, midőn az erdélyi román-  
vezető Erdélynek Magyarországtól való elszakitását és Romániához való csatolását előkészítették. Ebből az időből származik az a visszaemlékezés is, amelyet most mint Vaida memoráriumának egyik kiragadott részét a Transsylvania című folyóirat legutóbbi számában közlése tesz. A rendkívül érdekes cikkben, amely a „Nehéz idők” címet viseli, a következőket írja Vaida:

Károlyi Mihály érintkezést keres Vaida Sándorral

„Gróf Károlyi Mihály jó barátságban volt a fiatal szociológusokkal, élükön Jászi Oszkárral, akik a 20. Század című folyóirat körül csoportosultak. Hodža Milán szlovák képviselő is többé-kevésbé ehhez a csoporthoz tartozott. Általa ismerkedtem meg az egyik fiatal szociológussal, Diener-Dénes Józseffel, aki 1918 október 16-án közölte velem, hogy szeretne

találkozni velem, különösképpen, mert üzenetet hoz számomra Károlyi Mihály gróftól. A találkozás egy ószj délután meg is történt a Vadászkiút kavéházban, amely a budapesti románok találkozóhelye volt. Diener expozé tartott a politikai helyzetéről, majd átadta Károlyi Mihály gróf meghívását. A gróf szeretne eszmecsere folytatni a román-vezetővel. Azt válaszoltam, hogy közölni fogom barátaimmal a 48-as függetlenségi párt vezetőjének óhaját.

Mint hogy a román nemzeti párt nevében közelebbről nyilatkozatot kellett tennem a képviselőházban, megállapodtunk abban, hogy azon a napon, midőn beszélni fogok, este kilenc órakor találkozzunk a Károlyi palotában. Október 18-án délután tanácskozásra ültünk össze: Mihály Tiivadar, Pop Cicio István, Vlad Aurel, Erdélyi János és Lazar Aurel, valamennyien, akik akkor a román képviselők és a vezetőségi tagok közül Budapesten tartózkodtunk. Mihály Tiivadar, Pop Cicio ki jelentették, hogy ők nem vesznek részt a megbeszélésben. Menjünk mi, a többiek. Vigyázzunk azonban, nehogy lépés esaljanak, nehogy valamilyen magyar intrikával kerüljünk szembe. — „Na és — válaszoltam — legalább tudni fogjuk, miről van szó s elő jöhetünk egy ellenintrikával”.

## Történelmi találkozás Károlyi Mihály palotájában

Este kilenc órakor Jászi Oszkár, Szent Pál és Diener Dénes Józsefet találtunk Károlyi Mihálynál. A gróf egy kandallónak támaszkodva, a következővel vezette be a beszélgetést:

— Köszönöm uraim, hogy eljöttök. A mai politikai helyzetben, nem lehet tudni, mikor van holnap. Minthogy semmi értelme nem volna annak, hogy akárme-lyikünk is leplezze gondolatait, kérem önöket, legyenek nyitlak és őszinték. Én nyitl kártyával fogok játszani. Minden-estre biztosítani akarom önöket, hogy akárhogy is alakuljanak az események, a vélemények őszinte nyilvánításának semmilyen következménye nem lesz.

Kis szünet állt be, majd mi négyen: — Rendben van!

Gróf Károlyi Mihály fel teszi a kérdést — Uraim — folytatta a gróf — lehető-  
sége, hogy öfélége kormányalkotással fog megbízni. Nem tudom, hogy ez csak-  
ugyan így lesz-e s nem tudom, hogy el-  
fogadom-e a megbízást. Semmiesetre sem  
ringatom azonban magamat abban az il-  
luzióban, hogy a jelenlegi bel- és külpo-  
litikai körülmények között tehetnék va-  
lamit az Önök, a románok, a többi nem-  
zetiségek és a szociáldemokraták támoga-  
tása nélkül. Ha Önök belépének a kor-  
mányba, minden bizonytalansággal vál-

találkozásom. Ha nem, úgy nem lehet sok reményem. A dolgok úgy fejlődtek, hogy ma a legfontosabb számomra tudni azt: a románok népszavazás esetén az Önök véleménye szerint a Magyarország keretei között való megmaradás mellett vagy a Romániához való csatlakozás mellett szavaznának. Kérem mondják meg őszin-  
tén véleményüket.

Vlad Aurel a gróf baloldalán foglalt helyet, én Vlad mellett, szemben Jászi-  
val. Szende Pállal és Dienerrel, Diener mellett állt Lazar Aurel, míg a gróffal szemben, egy széknél támaszkodva, Erdélyi János állott. Miután a gróf befejezte expozéját, néhány másodpercig min-  
denki hallgatott. Egyszerre csak megszólalt Vlad Aurel közöttünk a legimpulzi-  
vább, a leghabzóbb szájú.

Vlad Aurel válaszal — Gróf ur, ahhoz, hogy őszintén és pontosan válaszolhassak Önnek, engedje meg, hogy felhívjam a figyelmét bizonyos dolgokra. Nekünk is meg vannak a magunk információi. Tudjuk, hogy Targu Oenanál nem tudták átöröni a román frontot, bár német csapatok is harcoltak ott. Az elsasz századok dezeráltak, ez elrontotta az egész harci tervet. Elsasz francia volt, csak a versaillesi szerződés után került ismét német uralom alá. Az elsasz németeket a franciák két generáció alatt elnemzetietlenítették és a németek hat generáció alatt nem tudták visszanyerni őket. Lélekben, franciák maradtak, bár nyelvük is német maradt a hosszú francia uralom alatt. Mit bizonyít ez? Azt, hogy Németország nem tudott ezzel a néppel úgy bánni, hogy meg hódítsa magának. Nem tudott az elsasz németekből német hazafiakat csinálni. Önök, magyarok ezer évig uralták ezt az országot. Kezükben volt minden közgaz-  
gatási, pénzügyi, kulturális és társadalmi eszköz ahhoz, hogy a nem magyar népeket kielégítsék. Nem akarok kritikát gyakorolni a multrol. Csupán tények le-  
szövegezésére szorítkozom, amelyeket valamennyien ismernek. Az összes nem magyar népek végtelenül elégedetlenek. Valamennyien ellenségesek Magyarországnak. Mi, románok állandó kontaktusban állotunk Romániával. Nyelvünk, kulturánk, nemzeti érzelmeink azonosak. Ha nem is élné emlékezetünkben az a sok szenvedés, amelyet számtalan generáció szenvedett el békeidőben, sem az, amit a háboru alatt szenvedtünk végig, — maga a nemzeti eszme elemi ereje elegendő volna ahhoz, hogy népszavazás esetén a román szavazatoknak, ha nem is összességét, de mindenesetre majdnem száz százalékát a



Csak határozó és helyes kezeléssel biztosíthatja arcbőre frissességét és szépségét. Ha ismeretlen, vagy ki nem próbált termékeket használ kockáztatja arcbőre épségét. Csak oly krém óvhatja meg az arcbőr frissességét, mely az epidermist táplálja és a szövetsejteket nem támadja meg



Egyetlen oly csodás szépség-  
szer létezik, mely az arcbőr  
ápolásában a legjobb eredmé-  
nyeket biztosítja és ez „La Reine  
des Cremes” a szépségművészet  
egyik legnagyobb mesterének  
találománya. E világhírű ter-  
méket a nemzetközi felsőtíz-  
ezer legtöbb elegáns noje hasz-  
nája

*La reine des crèmes*  
PARIS

*A hódolók bámulata követi a szép nőt!*

Romániával való egyesülés számára biz-  
tosítsa.

Egy sokatmondó hallgatás után Károlyi hozzám fordult:

— Az Ön véleménye, képviselő ur?

— Nincs mit hozzátennem a Vlad által mondottakhoz. Teljesen az ő véleményem vagyok.

Ugyanezt a választ adta Erdélyi és Lazar Aurel is. A gróf erre sok igyekezetet próbált kimitatni, hogy a folyók és hegycsúcsok által határolt Magyarország arra van predestinálva, hogy földrajzi-politikai egység maradjon, hogy nem orientálódhatunk a Kelet, a Balkán felé, ahol még primitív a világ, ahol barbár intézmények uralkodnak, hogy románlakta területek gazdasági érdekei jobban vannak biztosítva Magyarországon, mint egy Erdély által meggyöngyözött Románia határai között. Szende, Jászi Oszkár ugyan ezt a tételt igyekeztek történelmi, szociológiai, gazdasági és pénzügyi indokokkal

alátámasztani. Lazar Aurel ugyancsak tudományos alapon szállt szembe velük. Lassanként beleavatkoztam a vitába én is. Majd Vlad, Erdélyi, azután Károlyi gróf és Diener. A végén már nem is arról volt szó, hogy a románok hogyan fog-  
nak szavazni, kontradiktórius vita fejlődött ki, amelyben ők igyekeztek meggyőzni bennünket, hogy az erdélyi románok érdekei az egyesülés ellen szólnak, mi pedig, hogy miért nem maradhatunk Magyarországgal.

A szlovákok részéről Károlyi gróf ugyanezt a választ kapta. Az azután történtek ismeretesebb. Kétségbeesésében, hogy nem tudja hazáját megmenteni, átadta a hatalmat Kun Béla kommunistáknak, abban a hitben, hogy a Párizsban békétárgyalásokra összegyűlt hatalmak ettől megijedve, igyekezni fognak Magyarországot megmenteni. Ez azonban már nem volt megmenthető.

### Kivel megyünk Palesztinába?

Természetesen a „KEDEM” utazási irodával. Forduljon tehát a clujji

### Rapid Informator

irodához, amely a Kedem utazási és turisztikai iroda kizárólagos erdélyi képviselője. Hajójegyeket illetőleg a „POLONIA” hajóra, valamint egyéb kiránduló hajókra, a kirándulók rendelkezésére állunk. Felvilágosítások, előjegyzések csakis:

### Rapid Informator Cluj, Regina Maria 32.

### Linz városa elbocsátotta az összes zsidó orvosokat

Bécs, március 17. A „Neue Welt” című bécsi cionista lap közli, hogy a linzi városi tanács feloszlata után kinevezett kormánybiztos, dr. Nusko elbocsátott a városi szolgálatban levő összes zsidó orvosokat és az egyetlen zsidó ápolónót. Az elbocsátó levél kategorikusan felszólítja az orvosokat munkájuk azonnali be-  
szüntetésére, az elbocsátás okát azonban alig érinti. Mindössze egy zavaros indoklásra szorítkozik: „Az állami tekintély megsértése.” Hogy ez alatt mit ért, nem lehet tudni. Ha a szociáldemokratákkal való kapcsolatokra céloz, úgy megállapítható, hogy a szociáldemokrata szervezet tartozott nem zsidó orvosokat meghagyták helyeiken és csak a zsidókat me-  
nesztették állásaikból.

A kormánybiztos sietett gondoskodni a megürült állások betöltéséről is. Pályázatot hirdetett „a zsidóktól megszabadított állásokra” feltételként pedig a német népiséghez való tartozást állapította meg.

A „Neue Welt” ugyanezen számában közli az árja-német ügyvédek szövetségének egyik körlevélét. A szövetség ebben a következőt írja:

„Igen tisztelt Kolléga Ur! A tagok és az árja — keresztény német sajtó rovására a vezetőség szükségesnek tartja ősz szeggyűjteni mindazon statisztikai adato-

של פסח

Jutányos, de extra jóminőségű  
saját főzésű husvéti cognac, seprű,  
magasfokú szilvapalinka  
és uradalmi édeskés husvéti fajborok

### Bognár és Szántó

Erd. Keresk. Rt. CLUJ, Reg. Ferd.  
68-70. Telefon: 332-72.

Már ismét

### a Kereskedelmi Hitelintézet R. T. Cluj

szerecsés játékosai

### nyerték

a 72581. sz. sorsjeggyel az

### 1.000.000 leies nagy nyereményt!

1. osztályú szerecsés sorsjegyek már kaphatók!

teráru  
etszesz  
iségben  
nél

ezsuj 12.  
az ma az  
den remény.

nepelte az il-  
st dr. Nobel  
széddelel.

studták, hogy  
tött Michel  
ság eme let-  
a volt zsidó  
egy előadás  
jesítette a lu  
id este nagy-  
zolta a zsidó  
s problémáit.  
r Arnold, a  
őke vezette  
órási előadá-  
ad zsidóság-  
a differenciá-  
emancipációs-  
sek ideztek  
tatott ezután  
erőkre, mely  
hogy fogják

n ünnepelelték  
eisel Jakob

lapította meg  
entik: Nép-  
en örömmel  
hálghelyzet a  
visszatérésére

pör egy est-  
ből jelentik:  
indított a  
s a városi  
ke Gundesen  
dr. wiscon-  
z orvos száz-  
st követel a  
zetősége és  
hogy a szál-  
ány tört ki.  
g ekkor Bo-  
t a szállóban  
en dr. adatai  
állítás negy-  
Ezek között  
klubok híres  
is. Híre jár,  
száz hasonló

szló  
uli  
on  
s  
“  
ASZLÓ!  
Kökény  
Bárdonyi,  
hes, Kö-  
Lenke,  
ass Oly,  
Hernády  
Vétes.  
s Sajtó”.  
450.  
tán P 3.

# SPORT

## Legerősebb felállításban áll ki ma a NAC a Romania ellen

Cluj, március 17. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti bajnokság bevezetése óta kevés együttes játéka keltett olyan érdeklődést Clujon, mint a NAC. A már külföldön is jó hírnévnek örvendő oradeai labdarugó csapat játéka mindig megtudta mozgatni azokat a tömegeket, amelyek a futballban izgalmas, de fair és észszerű játékot és technikát kerestek. Ha még tekintetbe vesszük, hogy a zöld-fehérek ma Románia legjobb együttesének számítanak, a clujai labdarugó szezon kiemelkedő eseménynek kell tekintenünk a NAC mai játékát.

A NAC a következő felállításban áll ki: Czinezer, Stetner—Wangel, Krausz—Juhász—Weichelt, Glanzmann—Kovács—Rónai—Bodola—Kocsis.

**Romania:** Muntean II., Doci—Krieshof fer. Felecan I.—Criza—Farkas, Coborzan—Bindász (Muntean)—Dinescu—Muresan (Felecan II.)—Capusan.

A mérkőzést, mely délután 4 órákor kezdődik, Morar Teofil dr. vezeti.

A részletes clujai műsor egyébként a következő:

Délelőtt 8 órákor Romania—Universitatea ifjúsági bajnoki, délelőtt 10 órákor Romania II.—Unirea II., délután 1 óra-

kor Romania törpe—Cluj kombinált törpe, délután 2 órákor Unirea—Avram Iancu, délután 4 órákor NAC—Romania.

### Külföldi futballmüsor

**Bécs:** Hakoah—Libertas, Admira—Austria, Sportklub—Donau, Rapid—FAC, WAC—Wien, Wacker—FC Wien.

**Budapest:** Ferencváros—III. Kerület, Nemzeti—Bocskai, Ujpest—Phöbus, Miskolcon Attila—Hungária, Szegeden Szeged FC—Budai II és végül Kaposváron a Somogy—Kispest mérkőzés kerül lejátszásra.

### Mikor lesz az Universitatea—Makabi mérkőzés?

Cluj, március 17. (Az Uj Kelet tud.) A bucaresti Makabi és Universitatea közötti hetek óta tartó tárgyalások vannak abban az irányban, hogy a Bucarestben lejátszásra kerülő mérkőzést mikor tartásák meg. A Makabi szeretné, ha az egyetemiek husvét harmadnapján játszanának Bucarestben, ez azonban aligha lesz megvalósítható, mert — mint azt az Uj Kelet annakidején megírta — husvét első napján az egyetemiek a magyar főiskolások válogatottjával játszanak. Több mint valószínű, hogy a kapucmecsét április 22-én játsszák le és ebben az esetben az Universitatea—CFR Bucaresti mérkőzés április 21-én lenne.

# KÜZGAZDASÁG

## Az új kontingentálási rezsim alapelvei

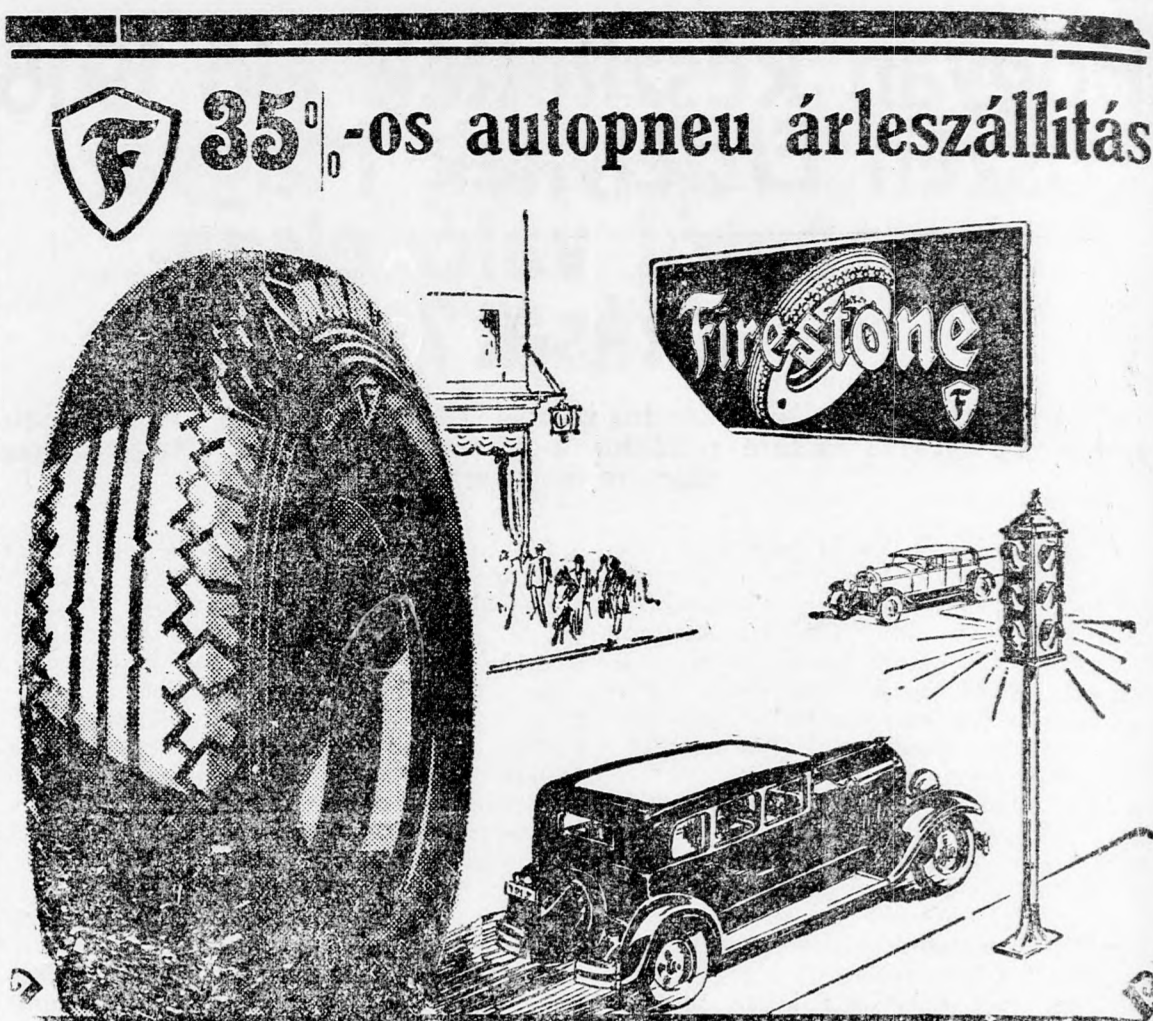
### Hogyan fogja szabályozni a kormány a kivívelt és behozatali?

Bucaresti, március 17. A Tatarescu kormányban sok jóakarát mutatkozik a külföldi áruforgalom felvételeinek megkönnyítésére, a gazdasági és pénzügyi helyzet azonban még sokkal több elővigyázatosságot követel. A pénzügyminiszternek nagy gondjai vannak a jövő évi költségvetéssel, amelynek előterjesztésére két hónapi haladékot kapott ugyan a törvényhozástól, de nyitva maradt a kérdés: mi történik áprilistól júniusig, amikor az új pénzügyi év kezdődik? A régi költségvetés hatálya március végével lejár, az új csak július 1-én lép életbe, marad te-

hát egy három hónapos átmeneti állapot és senki nem tudja, hogy ez idő alatt mennyit szabad az államnak költenie, mire fordíthatja az időközli bevételeit? A folyó költségvetési év eredményei mindig várakozáson alul maradtak, a külföldi hitelezőkkel való megegyezés még messze van, a szakértők még el sem készítették jelentésüket s így nem lehet tudni, hogy adósság törlesztésre mennyit kell előirányozni. Az export szűnétel, a Banca Nationala devizakészlete ugy öszezugsorodott, hogy a külföldi fizetési eszközök forgalmát devizák hiánya folytán meg sem lehetett kezdeni a magánbankok után s most azt remélik, hogy a dunai hajózás megkezdésével talán erősebb export tevékenység kezdődhetik majd meg s befolyomak a devizák, amelyek a téli hónapok alatt csak kimentek, de be nem jöttek az országba.

Ilyen körülmények között a kormánynak kétszer is meg kell gondolnia, hogy teljesítheti-e és milyen mértékben a kereskedők és gyárosok kívánságait a kontingens-rezsim felszabadítása vagy enyhítése tekintetében. A kereskedelmi miniszter nem lelkesedik a kontingentálások nehézkes rendszeréért, de maga is belátja, hogy az import szabaddátétele a mai viszonyok között a lehetetlenséggel határos. Már az is nagy merészség, hogy a nyersanyagok behozatalát kivesszik a kontingentálási eljárás béklyóiból, mert ez is évi két milliárd értékű behozatal, tehát ugyanennyi külföldi fizetési eszköz megszerzését és kiadását tételezi fel.

Teodorescu kereskedelmi miniszter azonban megígérte a gyárosok és kereskedők nála járt küldöttségének, hogy ezt az enyhítést keresztülvizsi s az erre vonatkozó minisztertanácsí rendelkezés a napokban meg is jelenik. Arról van szó, hogy a külföldről behozott kontingens-áruknak mintgy husz százaléka szabadon, tehát minden kontingensengedély nélkül lesz behozható. A rendelet fel fogja sorolni azokat a nyersanyagokat, amelye-



A „FIRESTONE” világmárka felhívja az összes autótulajdonosok figyelmét arra, hogy a márc. 14-iki 8-as számú új árjegyzékében 35 százalékkal leszállította az árakat.

A 8-as számú árjegyzékében bárki megláthatja a „FIRESTONE” autópneuk tényleges beszerzési árát.

Kérjük bárhol az országban viszontelárúsítóinktól az új 8-as számú „FIRESTONE” árjegyzéket, hogy meggyőződhessek, mennyire olcsó áron juthatnak most hozzá a legjobb áruhoz, mely a

## kiváló minőségű autópneuk

# Firestone

ket kivesszék a kontingentálási eljárás a.ó.l. nehogy a megnyitott kapun más is behozható legyen, mint feldolgozásra váró nyersanyag. A gyapot és a gyapjufonal azonban nem lesz nyersanyagként tekintendő.

A kontingens alatt maradó áruk behozatalának szabályozásával és az engedélyek kiadásával a kormány a Legfelsőbb Kontingentálási Bizottságot bizza meg, amely az eddigi szervektől eltérően sem a Banca Nationalának, sem a kereskedelmi minisztériumnak nem lesz alárendelve, hanem önálló autonómikus szerv ellen, amely nem függ egyik hatóságtól sem, de határozataiban köteles lesz alkalmazkodni azokhoz a kimutatásokhoz, amelyek a jegybank időről-időre a bizottságnak megküldött devizakészleteinek állásáról.

Ezidőszereint a Banca Nationala nem ad ki semmi néven nevezendő devizát, egyszerűen, mert készletei elfogytak. Ennek következtében az import is teljesen megállott s amíg a dunai hajózás megindulásával az export is meg nem kezdődik, nem lehet számítani arra, hogy külföldi áru bejőjön az országba.

**Tőzsde**

Cluj. Buza szalontavideki 76—77 kg., lanya 320—325, rozs érmelléki, lanya 210—215, takarmányárpa clujai paritás 59—60 kg., élénk kereset 175—180, sórárpa üzletelen.

Constanta. Tengeri szilárd, 160 lej Craiova Tengeri élénkebb, 135—140 lej kg.

Tecuci, Zab 39—40 kg. 140—145 lej kilogrammonként.

Galati. Buza 76—77 kg. 370, árpa 58—59 150, zab 40 kg. 155—160, rozs 70 kg. 200, ujtengeri 115, ótengeri 210.

**Külföldi gabonátársadé**

Csikágó. Buza máj. 86.87—87.00, jul. 87.00—87.12, szept. 88.00—88.12, tengeri máj. 50.87, jul. 52.62, szept. 54.62, zab máj. 33.37, jul. 34.12, szept. 34.37, rozs máj. 58.25, jul. 59.62, szept. 62.12.

Winnipeg. Buza máj. 67.87, jul. 69.12, árpa máj. 40.25, jul. 41.25.

Liverpool. Buza márc. 4.01 háromnegyed, máj. 4.03 óthatod, jul. 4.05 háromnegyed, okt. 4.07 háromnegyed, tengeri márc.-apr. 9.09, apr. 7.07 és fél, márc. 7.00.

**Pénzpiac**

Bucaresti tőzsde, Zürich 32.35—32.70, Berlin 39.65—40.50, Newyork 100—106, London 510—520, Párizs 6.58 és fél—6.63 háromnegyed, Milánó 8.60—8.72, Prága 4.10—4.13, Wien 23.25—23.35, Amszterdam 67.35—67.85, Brüsselles 23.35—23.60, Belgrád 2.25—2.50, Varsó 18.75—19.25, Madrid 13.60—14, Budapest 29.24, Stockholm 28.

Zürich. Bucaresti 308, Amsterdam 208.55, London 15.74, Milano 26.55, Belgrád 7.00, Wien 73.30, Berlin 122.95, Newyork 3.09 háromnegyed, Párizs 20.38, Prága 12.85, Varsó 58.32 és fél.

**Mezőgazdasági szeszgyárosok!!!**

Szeszgyári kvótájukat azonnal megveszszük és leggyorsabban lebonyolítjuk méltányos előleget folyósítunk. Ajánlatokat Rudolf Mosse hirdetőirodába Oradea, Bu. Reg. Ferdinand „333” jelű ígére kérünk.

**עצמ פראנק קאמפעטעווארט**  
**כשר של פסח**  
 ערצינגט אונטער אבערוויכט  
 זיינער ערווינדען דעם העררן  
 אבעראבניערס מאר שפער  
 פאן ביסטריצא  
 אונד שטרענגער אפויכט פאן דעסטער  
 פראמקט פערטרויענסענערן  
 ווירד בעסטענס עמפאהלען!  
 דיע קענזייכען זינד:  
 העכשערליימע מיט זיענעל  
 אונד אונטערשיכט דעם העררן  
 אבעראבניערס  
 דיע קאמפעטעיהלץ אלס פארקלארק  
 אונד דער נאמענסאונ דער פירמא

Bucuresii—Brasov.

**Mária**

A román poli...  
**Bánffy Dezső**  
 interpelláció

Bucaresti, március 17. (Az Uj Kelet tud.) A kamardekes interpelláció világitva meg az ügyet a politikusi terhére és többnyire a nasaudi közélet járólt volt szólt dr. Milica Aureliana párti képviselő Terézia uralkodó eredetét. Ekkor védő ezredek és nasandmegei roszter hold erdőseppott. A határozat oszlatta fel Ferenc mas birtokok a kában maradtak.

A magyar állam...  
 tk. alapján ügy...  
 ügyét, hogy a k...  
 ság felügyelete...  
 alá helyezte és...  
 ségek között fel...  
 kosság ezzel a...  
 elégedve, mert...  
 összeget kapott...  
 ráció pedig töké...  
 vedelemből 19...  
 kola épült, sőt el...  
 tották fenn a n...  
 ziumot is. Azt a...  
 Bánffy Dezső, a...  
 kezdetén Somos...  
 akarta megváltoz...  
 geket eredeti cél...  
 sabb állami felü...  
 Ez a kísérlet azo...  
 radt és a közbirt...  
 eredeti céljait...  
 politika közbe ne...

A politika...  
 Előbb ki akarták...  
 birtokokat, de ve...  
 ták változatlan...  
 Ekkor aztán La...  
 somes megyei lib...  
 találta, hogy...  
 a közbirtokoss...  
 sok számára e...  
 si lehet...  
 Laurentiu Oanea...  
 foglalta el az iz...

**Mit fog**

Kiterje

Bucaresti, március 17. (Az Uj Kelet tud.) A kamardekes interpelláció világitva meg az ügyet a politikusi terhére és többnyire a nasaudi közélet járólt volt szólt dr. Milica Aureliana párti képviselő Terézia uralkodó eredetét. Ekkor védő ezredek és nasandmegei roszter hold erdőseppott. A határozat oszlatta fel Ferenc mas birtokok a kában maradtak.

**Ezüst**  
 ró...  
 rendkiv...  
 SCHMIDT...  
 Bud...  
 IV. Pár...

# Mária Teréziától Oanea szenátorig...

**A román politikusoknak sikerült elvenni a nasaudi falvaktól, amit Bánffy Dezső nem tudott megtenni. Dr. Milea Aurel érdekes interpellációja a nasaudi román falvak közbirtokosságairól**

Bucuresti, március 17. (Az Uj Kelet tud.) A kamara tegnapi ülésén érdekes interpelláció hangzott el, cílesen világítva meg azt a gazdálkodást, melyet a politikusok követnek el a közterhére és többnyire a maguk javára. A nasaudi közbirtokosság problémájáról volt szó, mely — ahogyan azt dr. Milea Aurel elűji ügyvéd, Arge-tojanu párti képviselő állítja — Mária Terézia uralkodásáig vezet vissza eredetét. Ekkor alakultak a határvédő ezredek és ezeknek táplálására 44 nasaudmegyei román község többszáz-ezer hold erdőseget és termőföldet kapott. A határvédő ezredek 1857-ben oszlatta fel Ferenc József és a hatalmas birtokok a 44 román község birtokában maradtak.

### Bánffy Dezső kísérletei

A magyar államkincstár az 1890. 19. ék. alapján úgy rendezte a birtokok ügyét, hogy a kincstári erdőgazdálkodás felügyelete, illetőleg irányítása alá helyezte és a jövedelmeket a községek között felosztotta. A román lakosság ezzel a megoldással meg volt elégedve, mert évenként tekintélyes összeget kapott, a kincstári adminisztráció pedig tökéletes volt. Ebből a jövedelemből 19 román templom és iskola épült, sőt ebből építették és tartották fenn a nasaudi román gimnáziumot is. Azt a rendszert csak gróf Bánffy Dezső, aki politikai karrierje kezdetén Somos megye főispánja volt, akarta megváltoztatni, hogy az összegeket eredeti céljaitól elvonja és szorosabb állami felügyelet alá helyezze. Ez a kísérlet azonban sikertelen maradt és a közbirtokosságok még ma is eredeti céljaikat szolgálják, ha... ha a politika közbe nem lépett volna...

### Oaneaának sikerült

A politika azonban közbelépett. Előbb ki akarták sajátítani az értékes birtokokat, de végül mégis meghagyták változatlan helyzetben. 1925-ig. Ekkor aztán Laurentiu Oanea, volt somesmegyei liberális szenátor úgy találta, hogy a közbirtokosság politikai korifeusok számára elsőrangú megjelölési lehetőséget nyújt. Laurentiu Oanea saját személyében foglalta el az igazgatói állást a köz-

birtokosság élén és ettől kezdve 30—40 ezer lejes igazgatói és cégjegyzői fizetések, milliós tantételek folytak be a politikai kedvencek zsebeibe. A nemzeti parasztpárt sem változtatott a helyzeten, csak a személyeket cserélte ki. Oanea helyett Dan Tudor képviselő ült be az igazgatói stallumba és mellette politikai barátai is megtalálták egzisztenciájukat...

### Eredmény: deficit

Igy aztán a nasaudi román falvak évről-évre mind kevesebb jövedelmet láttak a közbirtokosságból. Végül a „tangenta” teljesen elmaradt, mert a közüzem váratlanul nagy deficittel zárta le büdzséjét. A dekonjunktura aztán befejezte a politikusok által megkezdett romboló munkát és az 1933-as év végén hasonló helyett pontosan 214 millió 785 ezer 862 lej deficit állt elő.

Ezzel aztán nemcsak a falvak jövedelmei, de a politikai stallumok is megszűntek. A politikai korifeusok most már szótéczték, hogy mit is lehetne csinálni a sokmillió értékkel. A kormány meghallgatta a kérdést ismerő politikusok véleményét és 1933. okt. 4-én 37.973. számú miniszteri nemesi jegyzőkönyvet bocsátott ki, mely a nasaudi közbirtokosságot mindenestül a román fatermelés mindeivel ható szervének, a CAPS-nak adta át, a több mint kétszázmillió deficitel együtt.

Milea dr. ezt a tanulságos történetet beszélte el a kamarában. Interpellációját még azzal egészítette ki, hogy a dolgoknak ilyen módon való elintézése nem más, politikai szélhámoságnál. Azt is mondotta, hogy a nasaudi román falvak hetven éven keresztül, még a magyar éra alatt is élvezték a közbirtokosságok jövedelmeit, holott gróf Bánffy Dezső, a nagybefolyású miniszterelnök is meg akarta változtatni a rendszert.

*Ami nem sikerült a magyar miniszterelnöknek, sikerült a román kormányoknak.*

A közbirtokossági tagyokok már nem léteznek.

Milea dr. interpellációjára aligha nem választ vár. Hogy ez a válasz kielégítő lesz-e, az még nagyon bizonytalan. Mert mit is lehet ilyen érvekre válaszolni?.. (dr. k. b.)

## Mit fog tartalmazni az új lakbérleti törvény?

Kiterjesztik a törvény védelmét a bérlők új kategóriáira

Bucuresti, március 17. Április 23-án lejár a legutóbbi a nemzeti parasztpárti kormány által meghosszabbított lakbértörvény, amely a háztulajdonosok és a köztisztviselő-bérlők viszonyát szabályozza. A köztisztviselők szervezete mozgalmat indított abban az irányban, hogy a jelenlegi törvény rendelkezéseit újabb egy évvel meghosszabbítsák.

bitsák. Ebből a célból a köztisztviselőknek egy küldöttsége fogja a napokban felkeresni Victor Antonescu igazságügyminisztert.

A kereskedők és az iparosok az április 23-i terminussal kapcsolatosan a „Vadul Comercial” kérdésének rendezését kérik a kormánytól. Hivatkoznak arra, hogy a külföldi törvényhozások és közöttük különösképpen az 1926 július 30-i francia törvény szankcionálja a kereskedelmi tulajdont. Nicolescu Ritz, a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének alelnöke memorandumot terjesztett az igazságügyminiszter elé, amelyben a Vadul Comercial törvénybeiktatását kéri. Ennek értelmében a törvény védelmét élveznek azok a kereskedők és iparosok, akik hosszabb idő óta laknak valamely ingatlanban és így a kibérelt helyiségre jogokat szereztek maguknak. A kereskedő és az iparos, aki hosszabb ideig bérel egy helyiséget, klienseket szerez az illető helyiség számára és olyan

**Ezüst és kék**

**róka**

rendkívül olcsón

**SCHMIDEG szücsnél**

**Budapest, IV. Párisi ucca 3.**



A hónapok mulnak, de a

**PALMA Tartóstalp**

még mindig változatlanul jó

Ha új cipőt vásárol, vagy régi javított követelje a Palma tartósfalat

Ögyeljen a védőjegyre!

ismertséget, amely üzleti értéket jelent. Ez az érték semmiestre sem illeti meg az ingatlan tulajdonosát. Amennyiben a parlament szeszios be- zárásáig egy ilyen törvény nem volna megszavazható, úgy a kereskedők a jelenleg is érvényben lévő szerződések jogszerinti meghosszabbítását kéri a Vadul Comercial megszavazásáig. A kereskedők kérik továbbá azt, hogy a lakbér a drágasági index változásai- nak megfelelően redukáltassék.

Victor Antonescu igazságügyminisz- ter az újságíró kérdésére kijelentette, hogy egy, a minisztérium mellett mű- ködő bizottság dolgozik most az új lak- bértörvény előkészítésén. Az új tör- vény szélesebbkörű védelmet fog biz-

tosítani nemcsak a köztisztviselők, ha- nem más kategóriához tartozó bérlők számára is. Kijelentette az igazság- ügyminiszter azt is, hogy az új tör- vény ki fog terjeszkedni a Vadul Co- mercialra is.

Oroszlán-védőjegyű tetőcserepet csak „BOHN” gyárt Jimbólián!



## Öt miniszter kapott megbízást a nemzeti munka védelméről szóló törvény előkészítésére

Nemzetközi egyezményekkel nem fog ellentmondásban állani az új törvény

Bucuresti, március 17. A kormány tag- jai tegnap délelőtti minisztertanácsra ül- tek össze, amely többek között a nemzeti munka védelméről szóló törvénytervezet- tel is foglalkozott. Az egyes miniszterek hozzászólásai után a minisztertanács Costinescu munkaügyi, Franasovici közlekedésügyi, Slavescu pénzügy, Teo- dorescu iparügyi és Xeni tárcanélküli minisztereket bízta meg azzal, hogy elő- készítsék a nemzeti munka védelméről szóló végleges tervezetet.

Elvként mindenestre leszögezte a mi- nisztertanács, hogy a kérdésben hozandó törvényjavaslat olyan intézkedéseket nem tartalmazhat, amelyek ellentmondásban állnának bizonyos, Románia által alá- írt nemzetközi vagy belső egyezmé- nyekkel. Az ilyen intézkedések ugyanis csak felesleges perekre adnának alkál-

mat. Az ötös bizottság munkájának el- végzése után, ismét a minisztertanács elé terjeszti a javaslatot, amely a jelen- legi parlamenti szesziosban már aligha fog megszavazás alá kerülni.

**Szobafestőt?**

**Csak Gratz-ot!**

**Telefon 7-49**

Str. MemoAndu'ui 20.  
Str. Filipescu 15.  
Str. Saguna 16.

szállítás

STONE\* autó-



nosok figyelmét

STONE\* autó-

számu „FIRES.

áron juthatnak

pneu



matőzsdék

86.87—87.00, jul  
88.12, tengeri  
54.62, zab  
34.37, rozs  
62.12,  
67.87, jul.  
41.25.

401 három-  
4.05 há-  
háromnegyed,  
7.07 és fél.

32.35—32.70  
100—106.  
6.58 és fél-  
8.60—8.72.  
23.25—23.35.  
7.85, Brüssel  
2.25—2.50. Varsó  
13.60—14. Buda-  
28.

308, Amsterdam  
26.55,  
30, Berlin 122.90  
negyed, Párizs  
58.32 és fél.

lasául  
osok!!!

azonnal megvesz-  
an lebonyolítjuk,  
folyósítunk.  
se hirdetőirodába  
dinand „333” jel-  
tünk.

# Knorr

## Zabpehely és zabliszt

### Schweici-gyártmány

ízletes, könnyen emészthető, tápláló. Gyengélkedők, betegek, lábadozók, szoptató anyák és csecsemők, növényben levő gyermekek, cukorbeteg, ideg- és gyomorhajosok részére.

## Világválságban a cukoripar

London, március 17. A londoni nemzetközi cukorkonferencia eredmény nélkül végződött. Anglia ugyan hajlandóan mutatkozott arra, hogy mérsékli cukortermelését és hogy a kolóniákról való cukorkivitel csökkent. Az Egyesült Államok képviselője azonban kormány nevében közölte, hogy semmiféle ilyen természetű nemzetközi kötelezettségeket nem vállal.

A cukoripar egyébként világválságban néz elébe. A répacukor racionalizálása ellenére, a cukorgyártás olyan költséges, hogy a nádcukorral nem veheti fel a versenyt. Minthogy az egyes országoknak fontos közgazdasági érdekei kapcsolódnak a cukorgyártáshoz, a nádcukor bevitele elé nagy vám- és kontingentálási akadályokat támasztottak.

A nádcukor és a répacukor közötti arány a következőképpen alakult: 1912—1913 között a világprodukción 9 és fél millió tonna nádcukor volt és valamivel több mint 9 millió tonna répacukor. Az arány 51:49. A világháború eltulajdonított ebben a tekintetben a nádcukor javára, amelyet leginkább Jávában, Borneóban és Kubában termelnek. 1919—1920-ban 12 millió tonna nádcukrot termeltek 3 és fél millió tonna répacukorral szemben. 1930. és 1931. években a világprodukción erősen növekedett, annyira, hogy a világkonzum 1.2 millió tonnányi többletet mutat fel. Az 1933—1934. években a világprodukción 16.4 millió tonna nádcukor és 8.3 millió tonna répacukor.

A nádcukor ára váratlanul esett és pedig olyan arányokban, ahogy arra nem is lehetett gondolni régebben. A jávai cukor ára 1930-ban már 75 százalékkal olcsóbb, mint 1924-ben. Ez onnan van, hogy azok az országok, amelyek eddig Jávából hozták a cukrot, mint Perzsia, Írország és Lettország, cukorgyárakat állítottak fel.

Budapest legnagyobb színházi eseménye a

## Sárga liliom

a legszebb magyar operett a FŐVÁROSI OPERETT SZÍNHÁZBAN Nagyzmező u. 17.

## Lakása

## berendezésének

megvételénél le-  
gyen ÓVATOS!!

Áldozzon  
többet, de  
vegyen jót!

## Székely & Réti

BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Mures.

Fiókok: BUCURESTI—BRASOV

## SZÍNHÁZ-FILM

### Bucsuelőadások a Magyar Színházban

Hétfőn este befejezi ötletes játékciklusát a Magyar Színház együttese. Néhány hétre Oradeára megy át a társulat, ahol bemutatja a ciklus újodóságait. Az ember tragédiáját. A vacsora nyolckor című vígjátékot s előkészíti a legközelebbi cluji játékciklusához műsorát, amelyen a Helyet az ifjúságnak című páratlan sikerű vígjáték, Shakespeare A vihar című regényes színdarabja. A Kék Duna és Bál a Savoyban című operettek szerepelnek.

Ma, vasárnap délután négy órakor a Vacsora nyolckor kerül színpadra, ez a pom-

Zsidónő. Négy éves szünet után újította fel az Opera a Zsidónőt, melyet az európai nagyoperák s stúdiók együttesen sem tudnak elcsépelni. Halványnek ez a meiódiazagzad, ariákra épített, orkesztrális szempontból, tehát nem nagygényű, de a maga műfajában utolérhetetlen munkája a cluji előadás is érvényesült, bár nem mindenben nyújtott teljesen kielégítőt. Itt a szereposztásban voltak a hibák, de el kell ismerünk, hogy a rendező pompás munkája hangulatában és korhűségében a maximális teljesítményt nyújtotta. A darab, mint mondtuk, az emberi hang ököleles szépségével hat csupán a színpadon és az énekesek teljesítményén nyugszik az egész, de a keretkérdés, korhű kifejezésre és tömeghatásra áthangolt rendezés elnyomta benne az u. n. egyéni megjaitászt és az itt megnyilatkozott tagadhatatlan hiányosságokat feledtetni tudta. A magas nívón tartott előadás így elsősorban a rendezői munka érdeme, tehát Pavel Constantin igazgatót kell hogy érje az elismerés. A zenekar, a kórus és elsősorban a pompás, változatos, magával ragadó balt, amiért egyedül is érdemes megnézni az előadást, magas művészi élményt nyújtott. De gazdag tárháza van a cluji Operának énekesekben is: Aca de Barbu ezuttal is tengelye volt az előadásnak. Ez a kivételes képességű művész az a hang kifejező erejének minden szépségét és drámaiságát nyújtani tudja. Számára Rachel szerepe belső élmény, melynek lábában kongeniálisan formálja át a varázsos keleti pompában tündöklő Halévy ariákat egyénivé és szuggesztívvé. Dobraszkaja nemes veretű koloratúrája ezuttal is behizelgő és hatásos. Ujeicu énektchnikájánál csak drámai játékerje jobb. Ez a művész még ma is erőssége az Operának. Znamirovschi számára a herceg szerepe a fejlődés újabb fokát jelenti: szép reményekre jogosító tehetségéhez azonban kell az a tanár, aki a ma még talán merev és kissé fénytelen anyagból szép tport csinál. Eleázár szerepét Arbore énekelte. Sajnos, a leggyengébb pontja volt az előadásnak, minden dícséretreméltó törekvése és ambíciója ellenére. Bródy Miklós dr. lendületesen és precízen vezényelte a szép előadást. (—Jgy)

#### ROMAN OPERA MÜSORA:

Vasárnap d. u. 3 órakor: Hoffmann meséi.

Hétfő este 8 órakor: Cigánybáró.

A cluj-oradeai társulat harmadik játék ciklusának megnyitó műsora:

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Több mint szerelem. (10 és 17 lejes helyekkel.)

Vasárnap délután 4 órakor: Vacsora nyolckor. (Negyedszer. Rendes helyekkel.)

Vasárnap este 9 órakor: Az ember tragédiája. (Kilencedszer. 30 tagu zene-

pás amerikai színmű, amelyet a sajtó és a közönség elragadtatással fogadott.

Este bucsuzik a prózái együttes a színpad legnagyobb sikerű darabjában. Az ember tragédiájában. Ezen az előadásán is 30 tagu zenekar, ötven tagu kórus és statisztéria egészíti az együttest.

Hétfő este lesz a ciklus bucsuelőadása: huszonötödiközör megy az Egy csók és más semmi! Ez a jubileum emlékeztető lesz, mert minden néző kivétel nélkül egy csókot kap. Hogy kitől? Ez lesz az est meglepetése.

## Keresse fel a

### Levantei Mintavásárt

### Tel-Avivban!

A telavivi mintavásárra utazóknak be kell szereznök elutazás előtt egy

állandó belépő-tiketett,

amely több különböző kedvezményre ad jogot. Ezek között a kedvezmények között szerepel egy ingyenes utazás is Palesztinában.

Információkkal szolgál a romániai vezérképviselet, a dr. A. Mibashan vezetése alatt álló

## KEDEM

Biroul de turism si voiaj Bucuresti, Str. Coltei 1., etaj I. Telefon 3.2160.

karral, 50 tagu statisztériával, kibővített kórusal.) A prózái együttes bucsuja háromhetes turnéja előtt.

Hétfőn este fél 9 órakor: Egy csók és más semmi. (Huszonötödiközör, jubileus előadás a premier szereplőivel. Minden néző csókot kap és más semmit. Az operett-társulat bucsuja, egyben a harmadik játék-ciklus utolsó előadása.)

#### SELECT-MOZGÓ MÜSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Egyiptomi éjszakák. Csodálatosan szép keleti történet, főszerepekben: Ramon Novarro és Mirna Loy.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor: Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor: Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Ördög szigete. Izgalmas cselekményű kalandorfilm, főszerepekben: Ronald Colman, Ann Harding.

#### URANIA-MOZGÓ MÜSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Kalandorok királynője. Izgalmas kalandorfilm, csodás felvételekkel, főszerepekben: Brigitte Helm.

Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor: Kedd 3, 5, 7 és 9 órakor: Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor:

Egyiptomi éjszakák. Csodás keleti mese, főszerepekben: Roman Novarro és Mirna Loy.

## Köhögéséről

igyekezzék gyorsan megszabadulni, mert annak elhanyagolása sok súlyos betegség okozója lehet. Prof. Dr. Péter köhögés elleni teája megszünteti a köhögést és a légzőszervek hurutos megbetegedéseit gyorsan gyógyítja. A tea néhány napi használatától heveny hűlése megszűnik. Köhögésre hajlamosak egy rendszeres tea-kurát tartanak, amely — szükség esetén — tavaszig folytatandó. Prof. Dr. Péter köhögés elleni teája még nagy mennyiség évezése esetén sem ártalmas. Hosszabb használatnál a gazdaságos dobozosomagolás kéréndő. Kapható minden gyógyszerárban és drogueráriában. Írásbeli rendelvények levelezőlapon a „Csillag”-hoz címzett lerakati gyógyszer-tár (Brasov, Hosszu u. 5.) címén is ir- tézhetők.

## APRÓ

### HIRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Alkalmazásoknak 30 szavúakat kedvezmény. Apróhirdetéseket díjaz előre fizetendő. Jelleges levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

#### מטעמי מועדון

készítve a rettegő főrabbi felügyelete alatt. Alkalmass minden sajtókészítéshez. Kapható olcsó áron. Legmann Mór Re-teag, jud. Somes.

Kétszobás, komfortos lakást keres belvárosban gyermektelen házaspár. Ajánlatokat a kiadóba kérik.

Háromszobás, déli fekvésű, komfortos lakás sétaterrel szemben május 1-re kiadó. Str. Geiu 14.

Jól főző mindenek zsidónő azonnal felvétetik. Str. Universitáti 6. (Trafiik.)

Zsidó uricsaládnál keresek szigorúan rituális ellátást és lakást unokahugom részére. Cím: Garni fűzőszalon, Str. Ne-calcea 2. Renner palota.

Csipebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése Cal. Reg. Ferdinand 3. Weissmann R. — Ugyanott kézzelvarrot kesztyűk készítése és tanítása.

Német levelezőnt — gyors és gépi — felveszünk. Írásbeli ajánlatok eddigi működés megjelölésével Fischer ügy-üzletbe Cluj.

Május elsejére kiadók a Reg. Ferdinánd uca 21. ucaj üzlethelyiség, udvari háromszobás modern lakás és azonnal- ra udvari iroda vagy raktárhelyiség. Te vábbá 23 alatt májusra lépcsőházi bejárattal három ucai szoba előszobával irodának vagy orvosi rendelőnek emeleten. Földszinten olcsó ucai üzlethelyiségek. Telefon 5—10.

3 szoba, konyha, elő- és fürdőszobával kiadó. Cal. Dorobantilor 41. Adler-ház.

Maradék kötöttárú olcsó kiárusítása a volt „Dibela” gyár helyiségében, str. Tunarilor 4.

100.000 lej hozománnyal és szoba, konyha berendezéssel férjhez adnám 20 éves intelligens szép szőke hűgomat. Csakis komoly ajánlatokat kérek „Komoly” jellegűre a kiadóba.

Az a súlyos zsidó nép évszavonta a lehető megnyilvánulás szabad ég alatt.

Mint kivétel, a fájó szívvel, a aktusait tart letben, népi dazeti táncokat a pet tartottak. C. Palesztinában is előtt. A szigorú földvásárlás jog szetben való bo gazda teremtő- szük városnegy ritva és az elle gatásában, lass tette, a vidáms és az éneket és együttlélet a sz

Semmi sem v gaság és számi mely generáció zedik a zsidó n semmi sem áll a szomorúságga bem tisztában. térés örömet, m tina zsidó élete, mozoghat az ue heti nemzeti ün szük.

Palesztinában nyiro szereti a z adok óta elnyo ismét a munka- cséretétől a term érzet boldogságá tett hittől, a fel ratától visszhan luc teleptiméne kulturál hódítói órákhozhat exta külfözsekkel tel nemzeti körtáncd városban, Tel-A a zsidó ifjúság és a többi ünne togó ritmusu m dollamára kitan hét gondját és.

Lelkesedéssel teiepek a szab szokását.

Minden ünne azonban a purit dámság, amely z zalmas elnyomá fölötti határtala Ez az ünnep Iz emlékezte, ami zsidó származásó pillanatban p pet a teljes p idők óta mindig mezes tréfakkal menekülésének é jét. A mai Pal lett belőle, mel hosszát és éjszal lett szakadatlan özőnlük az egész ban, ahol a term esolat, minden g tat, ez a szabads szj ünneppé lett. lason a történel nyüzögnek a m jellemzőek öltöz (Tavaszdomb. Tel felvonulnak az o

hónapos retak aránysárga citre élő fák, pálmák ben. A Mikweh iskola minden g rült csoportjaiva lékeskertet, más nak a mezei éle tésával a városi Nem kevésbé Ben Schemeni aljegóriái, ahol szazait nevelik é letre. És a mu léányai, akik a

# A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

## Erec Jiszráél ünnepei

Írta: Dr. Nadja Stein (Tel-Aviv)

Az a súlyos elnyomás, amely alatt a zsidó nép évszázadok óta szenved, megvonta a lehetőséget a gondtalan öröm megnyilvánulásaitól, a vidám ünnepek szabad ég alatt való eltöltésétől.

Mint kivülről néző, úgy állott a zsidó fájó szívvel, mikor mások ünnepélyes aktusait tartották, mikor nemzeti viselethez, népi dalok hangja mellett nemzeti táncokat lejtették, vagy aratóünnepet tartottak. Csak napsugaras hazájában Palesztinában ismerte ezt, évezredekkel ez előtt. A szigorú idegentörvények által a földvásárlás jogától megfosztva, a természetben való boldogító életből, a mezőgazda teremtő munkaságából kizárva, szűk városnegyedek kopár utcáira szorítva és az ellenséges támadások szorongatásában, lassan-lassan egészen elfelejtette, a vidámságot és nevetést, atáncot és az éneket és honfitársával való vidám együttélést a szabad ég alatt.

Semmi sem világít rá élesebben a szolgátság és száműzetés szomorúságára, a mely generációk óta nyomorúságban nehezedik a zsidó népre, mint ez a tény. És semmi sem áll erősebb ellentétben ezzel a szomorúsággal és nem fejezi ki szebben tisztábban a felszabadulás és hazatérés örömét, mint az újjászülető Palesztina zsidó élete, ahol a zsidó szabadon mozoghat az utcákon, ahol egy ünnepelheti nemzeti ünnepeit, ahogyan neki tetszik.

Palesztinában derült ki, hogy mennyire szereti a dalt és a táncot az évszázadok óta elnyomott zsidó nép. Az ország ismét a munka énekeitől, a föld dícséretétől a természet örömeitől, az otthon érzet boldogságától, a nép jövőjébe vetett hittől, a felépítés, a megújulás akaratától visszhangzik. És nemcsak a chaluc telepitményeken, a síkságon, ahol a kultúrát hódítják ma vissza, táncolják örököshozat extázisban az izzómeleg, nélkülözéssel teli munkanapok után az új nemzeti körtáncot, a horrát, hanem a zsidó városban, Tel-Avivban is táncol üdvözlő a zsidó ifjúság a beköszöntő szombatot és a többi ünnepeket az utcákon. A patkós ritmusu mindig ismétlődő muzsika dallamára kitáncolják lelkükből az egész hét gondját és fáradtságát.

Lelkesedéssel vették fel újból a zsidó telepek a szabad ég alatt való ünnepelés szokását.

Minden ünnepi örömeik eszementjét azonban a purim képezi. Az a nagy vidámság, amely a purimot jellemzi, a borzalmas elnyomástól való megmenekülés fölötti hártatlan öröme a kifejezése. Ez az ünnep Izrael megmenekülésének emlékezte, amikor a régi Perzsiában a zsidó származás Eszter királynő az utolsó pillanatban mentette meg a zsidó népet a teljes pusztulástól. A legrégebbi idők óta mindig ünnepi játékokkal és jelmezes tréfákkal ünneplik meg a nép megmenekülését ezen csodálatos évforduló jét. A mai Palesztinában egy karnevál lett belőle, mely Tel-Aviv utcáin naphosszat és éjszaka a telihold világa mellett szakadatlanul folyik és amelyre oda özőnlők az egész ország népe. Palesztinában, ahol a természettel való szoros kapcsolat, minden gondolatot és érzést átítat, ez a szabadságünnep hatalmas tavaszi ünneppé lett. Ezért a jelmezes felvonuláson a történelmi kosztümök mellett nyüzögnek a mezőgazdasági motívumok, jelmezekbe öltöztetve. A „Tavaszdomb” (Tavaszdomb, Tel-Aviv) ragyogó ege alatt felvonulnak az ország összes gyümölcssei, hónapos retektől kezdve egészen az aranyárga citrusgyümölcsig, jönnek az élők fák, pálmák és fenyőfák kéz a kézben, a Mikveh Jiszráél mezőgazdasági iskola minden évben feltűntetett kelt sikertől csoportjaival, amelyek egy-egy főzékert, máskor egy élőképet mutatnak a mezői élet előnyeinek kidomborításával a városi élettel szemben.

Nem kevésbé eredetiek és izlások a Ben Schemeni ifjufalu mezőgazdasági alegóriái, ahol a zsidó lányok és fűk szőzait nevelik az ideális zsidó pionir-életre. És a munkások tanulófarmja a leányai, akik a munkásszervezet, a Mo-

zart Hapaloat a cionista asszonyok világ szervezete (Wizo) segítségével tanulják meg a mezőgazdasági munkát, falusi legzetességgel vonják magukra a figyelmet a jelvényes táncokban.

Egy hónappal ezen mámoros tavaszi karnevál előtt már ünnepltek egy tavaszi ünnepet — a fák virágzásának ünnepe. A mai Palesztinában — mint az ősi időkben — a fákat ismét vallásos érzelmekkel veszik körül. Mint ismeretes, az ország erdőruháját háborúk és rablótámadások szakították le elhagyatottságának évszázadai alatt.

Meztelenül merednek a megkopasztott hegyek az égnek és a pusztá sivatagképet kölcsönöznek a vidéknek. Az el-mocarasodás és az erős napsütés pusztítását szintén a fahiány eredménye. Az új telepek tehát a fáültetésben látja legfontosabb munkáját. A nemzeti alap, amelyet a zsidó nép a palesztinai föld visszaszerzésére teremtett megának, a Keren Kajemeth, különös figyelmet szentel a fáültetésre. A világ összes hitközségeinek gyűjtéseket indít be ligetek és erdősékek ültetésére különböző, erre érdemes személyiségek nevére, akiknek eleven emléket akarnak állítani, valamint a régi szokás felelevenítése álta, a mikor minden gyermek születésénél egy fát ültetnek a szentföld talajába. Ezt a szokást most újra bevezették és a KKL két évtized alatt több, mint egy millió fát ültetett be a népadományokból, az új telepek által ültetett gyümölcsfákertek is megerősítették a fának a bevételét a palesztinai tájképe.

Az a nap, amikor a mandulafa, első virágát kihajtja — innen van héber neve, Schked vagyis szorgalmas — mindig ünnep volt, Svat hó 15-e, Chamisa aszar bisvat. Ezt most ismét megünneplik és ez a fák üvéje, amely rendszerint februárra esik és a gyermekek gyönyörű tavaszi ünnepévé fejlődött.

Az összes iskolából és óvodából kivonulnak a gyermekek ezen a napon vidám énekszó mellett, ünnepélyesen felkő szoruzva és mindegyiknek egy fapalánta van a kezében, melyet elültet a KKL vagy a hitközség által meghatározott helyen. Egyszerű Tel-Avivban nyolc ezer facsemétét osztott ki a Wizo falkoláiból az iskolágyermeknek, a fák újénapján. A Wizo gondoskodik Tel-Avivban, valamint Palesztina többi városaiban arról, hogy a praktikus kertészeti oktatás révén a városi iskolákban és óvodákban felnövő fiatal generációba is beleneveljék a föld iránti szeretetet, hogy a palesztinai hazai földre való begyökeresedés eleve né válják. (A tanítást a Wizo végzett növendékek végzik.) És miáltal Svat 15-én elősegíti a városi ifjúság tavaszi napsütésben hódol a fák megújulásának, azáltal a Wizo északon lakó tagjai gyermekekkel együtt hóban és fagyban ünneplik a fák ünnepe, hóban és fagyban, de egybeforva az új forrongó palesztinai léttel. És miáltal előírás szerint az ország tizenöt félé gyümölcséből, fogyasztanak ezen a napon felhívásokat intéznek a világ zsidóhoz további adakozásra, további fáültetésre és mezőgazdasági iskolák fenntartására Palesztinában. A harmadik nemzeti ünnep is, amelyet Palesztinában megtartanak, a természet és az ifjúság ünnepe, amelynél a felnőttek csak asszisztálnak. Ez a Chag ha-Bikkurim, a zsengek ünnepe, melyet nyár elején tartanak meg, abban az időben, amidőn az első termést vitték a jeruzsálemi templomba. Az új Palesztinában nagy ünneppé vált ez, mely a palesztinai föld újraegyesülését jelenti gyerekeivel és hirdeti az elárvultságból való megváltást.

Két virágzó tengerparti városban ünneplik ezt a napot: a telavivi stadion óriási rundjában és Haifaiban, a zsidó pionirmunka által zöld kertté varázsolt Emek Jezreel síkságon, az évszázadokon át parlagon hevertetett vérrrel áztatott csataterén, ahonnan kilüdt a próféta, hogy „itt lesz a világtörténelem utolsó háborúja.” Abból a hitből, hogy ez a harc most folyik, de nem karddal, hanem ekével és ásóval, mocsarak és

puszták ellen, a népek egyenjogusításának és a nemzetek közötti békének az idejéért, merítik a zsidó uttorók Palesztinában építő munkájukhoz szükséges emberföltötti erejüket.

Ujjongva az áldás fölött, melyet a föld munkáját megjutalmazta, küldik ki a telepek Chag ha-Bikkurim napján fiatal küldönceiket a KKL, a zsidó fölé-alap ünnepe. Zöldel és virággal díszítve vonulnak fel az ország összes kolóniáiról ezen ifjak és legjobb gyümölcsüket és főzélékeiket hozzák magukkal, a legszebb bányáikat és borjukat, csirkeket és galambokat. Az ünnepség helyén hét csillag alakban sorakoznak, a gyümölcsrel telt kosarakkal vállakon. Zsoltárok éneklése közben vonulnak a hét

feldíszített kapu át, a hét kapu hét gyümölcsfélével személyesít meg, melyek híressé tették a bibliai Palesztina. — a csillag közepén álló tribün felé. A lépcsőkre rakják le a Keren Kajemethnek szóló ajándékokat, melyeket kisorsolnak, majd eladnak a KKL javára, hogy a befolyó pénzen újra földet vásároljon a község számára.

A legutóbbi ünnepségen nagy tetszést aratott a Wizo nahalali leány farmjának csoportja. A tetszés az elsőrangú kiképzésnek szólt, melyet az uttoró zsidó lányok a Wizo mezőgazdasági tanítványai nyerne. Szólt ezenkívül a chaluc heroikus és önálló részvételének az elnyomott palesztinai földnek áldott termő földde való varázslatos átalakításában.

## A Hadassah

Az alábbi cikket dr. Bár Emánuelné, a déji Wizo elnöknője írta, aki nemrég tért vissza amerikai utjáról és e helyen számol be a „Zsidó Asszony” olvasóink az ott szerzett cionista impressziókról.

Newyorkba való érkezésem után néhány nappal megmondtam cionista ismerőseimnek, szeretném megismerni az amerikai cionista életet, részt akarok venni egy cionista mitingben. Az első legközelebbi gyűlés a Hadassah-mitingje volt. Amerikában a cionista asszonyok „Hadassah” név alatt tömörülnek. Elmentem a gyűlésre. Bemutattak, őszinte meleg testvéri szeretettel fogadtak. Érdekes találkozás a véletlennek, hogy ugyanezen alkalommal egy másik európai vendége is volt a Hadassahnak, Rappaportné, a budapesti Wizo pénztárnoka, aki szintén családja látogatására jött Newyorkba, ott töltött pár hetet és Newyorkból Palesztinába utazott az ott élő fiát meglátogatni.

A Hadassah elnöknő nagyszerűen vezette a gyűlést, a jelentésből megállapítottam, hogy egészen nagyvonalú munkát fejtenek ki úgy az országépítési, mint a kultúra és nevelés terén. Az akkori gyűlésen fehérmű gyűjtést szerveztek meg, minden évben küldenek a Palesztinai Kórházaknak fehérmű és ágynemű huzatot. Színház-előadásra készülnek, minden Hadassah tag igyekszik minél több jegyet eladni. Referáltak a Young Wizo eredményes működéséről. Állandóan új tagokat szereznek. Akkor is egy pár új tagot vezettek be ünnepélyes külsőségek közt.

A Hadassah vigalmi elnöknője bejelenté, hogy a többi newyorki Hadassah csoportok már megrendezték az Oneg-Sabbath-ot, most ők is megkezdik és felkérte a jelenlevő dr. Schönfeld rabbit, magyarázza meg a hölgyeknek az Oneg-Sabbath jelentőségét. Dr. Schönfeld (volt nagykárolyi főrabbi), aki elsőrangú szónok, gyönyörűen felépített beszédében vázolta ennek a nagyfontosságát.

Azután a Hadassah elnöknője hozzánk, vendégekhöz intézett meleg üdvözlő szavai után felkért, mondjuk el, hogyan dolgoznak mi, európai cionista asszonyok? A budapesti vendég nagyon szimpatikus intelligens asszony. Pátalos rózsás arcú, heves érdekes kontrasztot fest fehér haja. Közvetlen módon adja elő a pesti Wizo-munka programját.

Nagyjában egyezik a mi itteni Wizo munkánkval. Aztán megkapó szavakkal eseteite boldogságát, meghatottságát, hogy nemcsak a legnagyobb vágya fog teljesülni: meglátja Erec Jiszreét.

Elmondotta további életét, hogy asszimiláns volt, teljesen indifferens volt a zsidó-volta, legszívesebben nem is gondolt erre, és hogy amikor a fiai nagyobbak lettek, cionista barátai voltak és így a fiai is cionista mitingekre jártak. Megismerve a cionista ideológiát, persze ők is cionisták lettek és őt, az anyát is lassan lassan cionista asszonnyá nevelték.

Ezért ő most kimondhatatlanul hálás a fiainak, hiszen most ugyszólván tulajdó érez a lába alatt, van érte me, tartalma az életének, van ideálja. Azzal fejezte be élvezetes előadását, hogy ő 2—3 hét mulva Palesztinába lesz és kívánja az összes zsidó asszony testvéreknek: érezzék ők is ezt a nagyszerű felemelő érzést, amit ő érez most: nemcsak Palesztinát láthatni, mert ezzel a legszebbet, a legnagyobb-

bat kívánja nekünk. Frappáns hatása volt mondhatom, mindnyájan meghatódtunk.

Utána engem kért fel az elnöknő fel-szólásra. Az előbbi szónok nagyhatású beszéde után, kissé bátoritanul keltem fel, de azért megpróbáltam beszélni. Elmondtam az itteni Wizo-munkánkat, kissé büszkélkedve említettem, hogy mi speciális Wizo munkánk kívüli általános cionista munkában is részt veszünk.

Referátumom végén szavakba öntöttem azt az érzésemet, ami ott a gyűlés alatt urrá lett rajtam. — Hogy milyen fenséges szavakban ki nem fejezhető hatalmas valami; önmagunkra találásunk és visszaférésünk a zsidósághoz. Igen. A cionizmus egy összekötő kapocs. Rappaportné és én, akik a földgömb másik részéből, az Óceánon túlról jövünk és sok mindenben egész más életet élünk, más véleményünk, más az izlésünk, mint az amerikai asszonyoké, de Palesztina szeretetében egyek vagyunk, egyformán érünk és imádjuk, egyformán száll Palesztina felé az a forró vágyunk és legbensőbb óhajunk, hogy mielőbb be legyen fejezve a mi nagy országépítő művünket és hogy bár milyen messziről jövünk és ha különböző mentalitásuk is vagyunk, a közös Palesztina-szeretet révén a legtávolabb lakó cionistánál is lelki közösséget és testvériséget találunk.

Midőn elbucsuztam a Hadassah elnöknőjétől megkért adtam át az erdélyi Wizo csoportoknak legmelegebb testvéri üdvözlését.

Elhoztam, fogadják szeretettel.  
Dr. Bár Emánuelné

## WIZO-HIREK

A tárgumresi Wizo héber óvodája ma, vasárnap délelőtt 11 órakor nagyszabású gyermekmatiné rendez a Zsidó Kulturházban.

A Sighet Young-Wizo március 4-én a Stein büffé és Ujságiróklub helyiségében nagyszerűen rendezte meg első zenés tea délutánját. Ezenkívül igen kedélyes purimját rendezte a Young-Wizo a Wizo Otthonban. Ringler Gitta és a Purim-ünnepe történelmi jelentőségét ismertetve, Perl Ibi, Patay József „Eljőztek-e” című versét szavalta el, Fried Berta, Schálam Alechem „Wenn ich Rothschild wäre” című humoros novelláját olvasta fel jiddis nyelven. Majd Glüch Dusi és Cica, Vaszari J.: „Esküvő előtt” című bohózatát adták elő. Dr. Krausz Ferenc KKL biztos jiddis és Kallós Jolán német dalokat énekeltek. Az estély a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig tartott.

## Irma Singer meséi magyar fordításban

1. Hulló csillagok.
2. A prágai zsidó temető.
3. Hova vezette a Halál Eszter királynőt?
4. József utazása.
5. Barkochba.
6. Mese a sok lángocsokról.
7. Mese a Cion-szeretetről.
8. Hova vitette a Gólem a beteg embereket?

Egységár Lei 3. Megrendelhető a Wizo timisoarai központjánál.

## Kiképzési lehetőségek a WIZO palesztinai intézményeiben

Alant közöljük a palesztinai Wizo-intézmények kiképzési lehetőségeit és felvételi feltételeit.

### Hivatásra való kiképzési lehetőségek leányok számára Palesztinában

A Wizo intézményekben.

#### Gazdaságra:

1. A nahalali mezőgazdasági iskolákban.
2. A neszionai leányfarmon.
3. A munkásföldfarmokon (Mesek Poalim) Afuleh, Schechunat Borochow, Petach Tikvah, Nachlath Jehuda.
4. A három utóbbit a palesztinai munkások — a Moacah Hapaloth szervezeteivel közösen tartja fenn a Wizo.

#### Háztartásra:

4. A telavivi Hostelban.
5. A telavivi esti iskolában.
6. A városi és falusi kurzusokon.
7. A jeruzsálemi csecsemőotthonban.
8. A telavivi anyaiskolában.

#### Külföldi igénylők figyelmébe:

A Wizo intézmények közül a nahalali mezőgazdasági iskola és a telavivi háztartási iskola a kormány által mint iskolák vannak elismertve és kizárólagos joguk van külföldi igénylők részére a növendék-certifikátokat kérni. (Feltételek a két intézményről külön felsorolva.)

A számbavehető kérvények száma a két intézmény felvételképessége szerint határozandó meg. Évenként kb. 50—60 hely tölthető be két intézményről együttesen, azonban természetesen figyelembe vevendők a beföldi igénylések is.

A külföldi igénylőknek ajánlatos a felvételi kérvényt (alanti forma és tartalom szerint) egyenesen az illető intézményhez juttatni. Így lehet a leggyorsabban informálódni, hogy adott pillanatban lehetséges-e a felvétel, vagy pedig milyen későbbi időpontban vehető figyelembe. A beutazási engedély megszerzése több hetet, sőt hónapot vehet igénybe. Ajánlatos tehát a korai jelentkezés. Nahalali kivétel a tanulófarmok kizárólag olyan jelentkezéseket vehetnek figyelembe, melyek a beföldi igénylők részére. Nincs lehetőség arra, hogy külföldi jelentkezőt kívánjanak, vagy pedig egy helyet rezerváljanak valaki számára. A farm vezetője meg kell legyen győződve arról, hogy az a chavera, akit munkaközöségükbe felvesznek, erre pszichikailag és fizikailag alkalmas. Ez pedig csak személyes beszélgetés alapján lehetséges.

A különböző városok Wizo irodái információk tekintetében rendelkezésre állanak.

Tel-Aviv, 17. Jehuda Halevy Street. Haifa, Hadar Hakarmel, Rechow Nordau, Beth Schapiro.

#### A Wizo tanintézményeinek és kurzusainak felvételi feltételei:

1. A nahalali mezőgazdasági leányiskola.

**Az iskola célja:** A mezőgazdaság minden ágában való általános teoretikus és praktikus kiképzés.

**Az iskolaidő:** Két év. Az olyan tanítványok számára, akik speciálisan akarják magukat, még egy harmadik év is szükséges.

**Tantárgyak:** a) Háztartás, u. m. főzés, sütés, mosás, varrás, földözés, b) Mezőgazdaság u. m. földművelés és virágtermelés, földművelés, baromfi tenyésztés, istálló- és tejgazdaság, méhészet.

A házban és a mezőn lévő összes munkálatokat a növendékek végzik. Növendékek száma 80—90 évenként. 30—40 újrafelvétel.

**Felvételi feltételek:**

**Kor:** Betöltött 18 évtől kezdve.

**Fizikailag megfelel:** Egészséges, erőteljes konstitúció.

**Előképzettség:** Legalább népiskola.

Héber nyelvbírása szóban és írásban.

**Felvételi kérvény:** Héberül megfogalmazva és a következőket tartalmazza: Életrajz, egészségi állapotról és testi konstitúcióról szóló orvosi bizonyítvány. Iskolai bizonyítvány, esetleg teljesített munkáról szóló igazolvány.

**Tandij:** Havonta 3.50 font, lakás, ellátás és mosásért együtt. Ezenkívül: 2.40 font orvosi segélyért és 2 font beiratási díj, ebből fedezik a tanuláshoz szükséges eszközöket és tanszereket.

**Iskolai év kezdete:** Szeptember 1. Azok a növendékek, akik még nem bírják jól a héber nyelvet, jöjjenek április végén az országba, hogy négy hónapot a nyelv elsajátítására fordíthassanak. Ezalatt az idő alatt privátim elhelyezkedhetnek. A rendelkezésre álló hely tekintetbevétele mellett hav: 3.50 font ellenében az iskolában is elhelyezkedhetnek, azzal a feltétellel, hogy fél napot dolgoznak. A héber nyelv tanulása Nahalban havonta kb. 1.50 font. A négyhavi előkészítő nem számítódik be a két tanévbe.

**Felszerelés:** A növendékeknek két évre való ruhával, ágyneművel és törülközővel kell ellátni. Rendekezzenek valamit zsebpénzzel is.

**Munkaruha:** egy bő, sötét, rövid nadrág és világos blúz.

**Külföldi növendékek:** Ezek számára az iskola kérhet beutazási certifikátot. Az iskolavezetőségénél azonban a növendék részéről 15 font deponálendő, esetleg bekezdendő visszautazási költségre.

Ezenkívül előre kifizetendő az első évi tandij 42 font, valamint egy megbízható kezes garanciája a második évi tandijára. A beutazási engedély illetményei 0.65

font (65 millim) összeget tesznek ki. Záróvizsgákat tartanak és bizonyítványokat adnak.

2. Hostel, a Wizo telavivi háztartási iskolája.

**Célja:** Háztartási és kertészeti teoretikus és praktikus kiképzés.

**Iskolaidő:** Egy és fél év. Ebből egy fél év a Wizo nyilvános konyhájában (nem kötelező).

**Tantárgyak:** Főzés, mosás, vasalás, földözés, varrás, takarítás, helyes táplálkozás higiénia, növénytan és vegytan.

**Tandij:** 1—3 font havonta az illető vagyoni helyzetétől függővé téve. Lakás, ellátás, mosás beleértve.

**Betegsegélyző 17 font.**

Egyszeri beiratkozási díj 1.5 font.

Tandij és betegsegélyző hozzájárulás 6 hónapra előre fizetendő.

**Felvételi terminusok:** Évenként kétszer május 1-én és szeptember 1-én.

**Kor:** 17 évtől kezdődően.

**Felvételi kérvény:** Mint Nahalalnál.

**Külföldi növendékek:** Ezek számára az iskola szerezhet certifikátokat 15 font deponálása, valamint egy Palesztinában élő megbízható személy 96 font összegű garanciája mellett.

**Növendékek száma:** 45. Félévenként 11 újrafelvétel.

**Záróvizsga és bizonyítvány kiosztása.**

Többi intézményekben kizárólag palesztinai leányok vehetők fel.

Kérjük önöket, hogy fentieket úgy saját informálódásukra, valamint az esetleges érdeklődők tájékoztatására felhasználni sziveskedjenek.

## Dr. N. M. Gelber: Három zsidó állam-regény

Az alábbi rendkívül érdekes előadást a clujzi Wizo leg utóbbi teadélutánján tartotta meg dr. Gelber.

Az irodalom visszatükrözi mindazon eszméket és mozgalmakat, amelyek az egyes népeket társadalmi osztályokat, vagy csoportokat uralk. Rendszerint valamely társadalmi és nemzeti mozgalom megindulásánál irodalmi regényekben vázolják fel az illető mozgalom fejlődését és végcélját. A zsidó állam eszméjének is meg van a maga irodalma, amely jövőbe látó álmok és illúziók képeiben rajzolja fel a zsidó nép visszatérését Erec Jiszráelbe és a zsidó államiság helyreállításának megvalósulását. Ezekben a regényekben nemcsak az a kívánság jut kifejezésre, hogy visszaadják a visszaállított zsidó állam eszméjét, hanem magát az eszmét is, amely a zsidó állam gondolatát a megvalósulás útjára vitte és azt építő tettei követsolta.

Három zsidó állam-regényt fogunk itt tárgyalás alá venni, amelyek tulajdonképpen három felfogást képviselnek, úgy hogy az ideológiai és programmatikus gondolatmenet tekintetében erős eltéréseket fogunk bennük felfedezni. E három regény:

a) Osterberg-Verakoff, (Max) „A zsidók birodalma 6000-ben“ című zsidó állam-regénye.

b) Dr. Herzl Tivadar: „Altneuland“-ja.

c) A. L. Lewinsky: Palesztinai utazás 2040-ben.

Max Osterberg-Verakoff regénye 1893-ban jelent meg, dr. Förster et Co. kiadásában (Stuttgart). Kimondott utópisztikus regény. Alapja az az emlékirat, amit Blackstone nyújtott át Harrison amerikai miniszterelnöknek 1891-ben és amelyben az Oroszországban üldözött zsidók számára a zsidó államiság helyreállítását kéri Palesztinában. Elmondja regényében, hogy az emlékirat hatása alatt Amerika valóban intervenció lépéseket tett és a zsidók számára megadott a lehetőség a Palesztinába való visszatérésre, ahol saját törvények szerint új életet kezdhettek. Jó lehet magukkal vitték ős új hazájukba az európai kulturát és civilizációt és annak jegyében építették fel államukat, mégis megőrizték régi, mondhatni, bibliai szokásaikat. Államuk egy patríkális királyság és a királyi trónuson a Montefiore-ház utóda ülnek. A király hatalmát a vének tanácsa korlátozza az ősi görög Gerusia példájára. A papi rend ősi törvényei és szabályai vannak érvényben. Nem csoda tehát, ha a megújított Judea egészen sajátos képet nyújt abban a világban, amely 2000-ben él. Életformái teljesen különböznek a többi államokétól és népektől, amelyek a radikális hatások alatt új állam- és életformákat öl-

töttek magukra.

A regény magvát egy mese képezi. Egy szerelmi történet a trónörökös és a főpap leánya között. A monarchikus elv ellenére a judeai birodalom királysága, kimondott népkirályság. A bibliai szociális törvényeihez híven, a birodalomban nincsenek köldüsek. Erről maga az állam gondoskodik. Erdekes fejezete a könyvnek, azoknak a diplomáciai akcióknak a története, amelyeket Oroszországgal szemben indít meg a judeai kormány. Jövőtételt követel Oroszországtól a hajdani oroszországi zsidóság szörnyű szenvedéseire. Nem a politikai, hanem a etnikai oldalát hangsúlyozza ki a diplomáciai akcióknak. Oroszország megtagadja a jövőtételt, mire Judea megtagadja az állami kölesont, amit Oroszország kért. Mindezt egy mese keretében mondja el a szerző, amely a zsidó idősámítás szerint 6000-ben, a keresztény számítás szerint 2240-ben történik. Egy fiatal német érkezik Jeruzsálembe, hogy apjának egyik üzleti barátját, Wolf Frankfurt meglátogassa és megismerje az országot, az embereket. A fiatal ember, aki Jeruzsálemben közelről megismeri a szerelmet, ami az ő hazájában már ismeretlen fogalom, előítéletekkel jön az új zsidóországba, de csakhamar feloldódik azoknak nyomása alá. A szerző igyekszik leküzdeni az antiszemitizmus vádjait a zsidóság ellen és igyekszik kimutatni, hogy a galutban élő zsidó típusok az egészségtelen és abnormális viszonyok produktumai és hogy saját országában, hol egészséges és normális viszonyok között él a zsidó, az igaz ember és az igaz nép példája lett. Normális gazdasági élet formák, szabad állami és politikai lét, — ezek az alapfeltételei a zsidókérdés megoldásának.

Valószínű, hogy Osterberg Verakoff nemcsak Blackstone emlékiratát ismerte, hanem hallott azokról a mezőgazdasági tevétekről is, melyeket Hirsch báró indított meg Argentínában. Regényének számos fejezetéből kitűnik, hogy elveti az argentinai kolonizációt. Nem érdektelen azonban, hogy a Palesztinában megindult kolonizációról fogalma sincs. Ez annál csodálatosabb, mert a zsidó reneszánszmozgalmáról, a héber irodalomról tudott valamit és regényében a zsidó állam hivatalos nyelvének a hébert állítja be.

Roppant érdekes az a mód, ahogyan a Palesztinába való zsidó tömegbevándorlás gazdasági és pénzügyi kérdéseit érinti. Itt ugyanaz a gondolat merül fel, ami Herzl Judensaatjában a galuthi zsidó vagyonoknak a Jewish Company útján történő likvidálása kapcsán. Hogy Herzl olvasta-e Osterberg regényét, nem lehet tudni. Az azonban bizonyos, hogy a kortársi irodalmi kritika kevés figyelmet szentel ennek a regénynek.

(Folytatjuk.)

## A sigheti WIZO nagy-sikerű rendezvényei

Folyó hó 10-én nagyszabású és külsőségeiben is fényes kultürestélyt rendezett a sigheti Wizo a Young-Wizoval karöltve. A vezetőség tagjai valóságos vetélkedtek a munkateljesítménynek egy mást felülmúló akarásában. A ref. tornacsarnok, ahol a kultürestély megtartott, előkelő és szépszámu közönséggel telt meg.

A kultürestélyre vendöglként lejött Kaszner Rezső, aki pompás előadásában megkapó képeket festett a diasporában élő zsidó sorsról. Fejtegetéseit Schalom Asch regénytrilógiájára építette, majd rámutatott arra, hogy csak Palesztinában lehet a zsidó nép mentstvára. Az előadást lelkes tapsal honorálta a hallgatóság.

Ezután Izsák Margit zongoraművész nő száma következett, aki művészi rutinjal és érzékekkel játszotta el Mendelssohn: 17 Variations series Op. 54. D. moll-t. A program következő asszuma — melynek elkészítése és kivitele dr. Danzig Samuné elnöknő ötlete — elbájosítóan kedves volt. Fuchs Piri tanítanáró oktatása alapján egy esomó szebbnélsebb gyermek lejtette el a babatündér pantomimját, Szakemberek igényeit is kielégítő táncgyűjtemény tettek tanúbizonyságot. Ennivalóan édesek voltak a kicsinyek, amint nagy komolyan fogták fel szerepüket és igyekeztek a legjobbat nyújtani. A gyermekszereplők névsora: Taub Médi, mint babatündér, Herstik Baba, Rézműves Berta, mint spanyol babák, Herstik Cica, Szmuk Hedi, mint törliak, Simsovits Elza, kínai baba — Schwarc Olga mint japán baba, Moldován Olga, Roth Hedi mint bohócok, Kappel Luci török baba, Stein Ibojka mint beszélő, Roos Teresi, Stern Olga mint nevető babák, Lazarovits Arany, Adler Szari mint román baba és Apán Dori, Katz Sári csulucák. A babatündér előadását zongorán kísérték bravúros tudással Mezei Teri és Gyuri.

Ezután Kallos Jolán énekassza következett. Bársony hangja méltó feltűnést keltett. A „Die aibige Mame“ és a „Médèle wirt nach glücklich saju“ című zsargon dalokat adta elő. A műsor legkiemelkedőbb pontja volt dr. Peri Gizella a Young Wizo elnöknőjének szavaltata, mely művészi viszonylatban is, elsőrendű volt.

A kultürestélyt „Mesél a biblia“ című gyönyörű előképek zárták be, mely dr. Peri Gizella elnöknő elkészítését és Ringler Gitta Young-Wizo ügyvezető ötletességét és buzgalmat dicséri. A konferensz szerepét ügyesen töltötte be Rubinstein Renne.

Az előképet Izsák Margit kísérte zongorán. Az előképek elragadóan szépek voltak és valóságos látványosság számát ment a biblia alakjainak korhű öltözében és megfelelő keretek között való bemutatása. A bibliai alakokat a következők személyesítették meg: 1. Rebeka és Eleázár: Markovits Beila és Peri Dávid. 2. Deborah: Klein Cica. 3. Noemi és Ruth: Jakober Lili, Weisz Etti. 4. Sulamith: Kallos Helén. 5. Eszter: Eshkovits Babeu. 6. Judith: Stern Klári. 7. Chaluzah: Herskovits Sári. Az összes szereplőknek bőven kijutott a valóban megérdemelt tapsból és a közönség egy feledhetetlen széken sikerült est kellemes emléket vihette magával.

A sigheti Wizo és Young-Wizo nem elégedett meg a felnöttek részére rendezett kultürestély sikerével, hanem a gyermekek részére is rendezett folyó hó 11-én délután egy előadást csupa gyermekszereplőkkel. Igazán lelki gyönyörűség volt nézni, hogy a kedves kicsinyek szereplők és hallgatók egyaránt, mily áhítatos arcúak és komolysággal élvezték az előadást. Ahol arra csak alkalom nyílt, valamely jelenetnél, visszhangzott a terem az ezüst hangu, derűs gyermekcsevegéssel.

Az előadást Fisch Évike ta'praesett prólogusa nyitotta meg. Utána Kertész Tibi zongorázott meglepő biztonsággal és határozott tehetséggel. Fried Zsuzsika nagy hatást keltett Bialik „Aldás“ című versének elszavalásával. Erdekes és eredeti volt Mezei Teri Mikámaus-tánca. Gyönyörűen hegedült Markovits Jenő. Mély érzés sel szavaltta el Fisch Évike Neményi Endre „A két vándor“ című versét. A sikerült előadást a Babatündér előadása zárta be. A büffénél a házasszonyi tisztüségét töltöttek be: Bruckstein Morné, Káhn Dóra, Mendelovits Lajosné, Szmuk Ignácné és Zenger Manoné.

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdélyi WIZO tennévári központja Plata Asaneti 4.

## H

— Nagy viharban. Rómából son rendkívül nap este. Félór több órán át a városra. A elmarad Gömb és Capri sziget.

— A náciok Faulhaber kardlentik: A birodlat jelentése szliották az összhaber kardináliség, németiség, nemzeti szociáldéit tartalmazta dök becsületesa a nácioknak, hogy a könyvet és megfogtak küldeni szocialista ifjus, haber kardinálisaikban hangsúlyos beszédei a zsmenség lealéso.

— Jubileum, Belyai Bohn tég hetvenéves évforfiataliság számásebb dolgoznak a cseréppel legyentudnánk másképmindig volt ígyjól emlékeznek a száma vagy leg házban születetban az időben akarki engedhetven évvel ezeólián kis téglykezetben negyemányainak minőnak hamarosan t azok hirve naugy nőtt a kis dőtől fogva, Bohn-féle 253-as a piacon megjel az, amely a „Bógát megalapozta ban és Görögorszimerik, mint a ban, de egyéb csempék, zománc keramittéglák, Fker sem maradnban. A „Bohn“ asztották védjegyetlenség volt. A kedő Erőnek is Bohn-gyarak is tes, céltudatos erejével gyártm kintélyt szerelte.

— Szenvedő „Ferenc József“ kódés nélkül val ezáltal sok es hatással van a betegségre va dalom több m Ferenc József v jät kísérteit meggyőződést sz

— Csaknem ezatán a eselő jelentik: A bács tüzész pusztító házában keletk folytán tovább zet fogtak a szovid idő leforgás egész falu lánglítólag egy eselő felgyújtotta ass kezdetleges eszküz megfékezésés és hiábavalónak

Megnyitl Plata az „ELISABETA“ kor igényeinek francia és győgtóhár és ágynemtovábbá kézzel és anyagkesztürendű minőség,

Budapest Fränkel

Károly király sarok,



# UJ KELET *Legújabb hírek*

## A Rómában létrejött megegyezés Triesztet Ausztria és Fiumét Magyarország számára szabad kikötővé deklarálta

**Gömbös az agráriusok kedvéért kiszolgáltatta a magyar ipar érdekeit. Parafálták a megegyezések jegyzőkönyveit. A megegyezés más országoknak is nyitva hagyja az utat Előkészítik a Középeurópát illető ügyekben összehívandó nemzetközi konferenciát**

Róma, március 17. A római hármaskonferenciánál találkozóan tegnap létrejött a megegyezés. A megegyezésről két jegyzőkönyvet készítettek, amelyet azonnal parafáltak is.

Római jelentések szerint a hármaskonferenciánál találkozóan a gazdasági problémák megvitatásánál heves viták előzték meg a megegyezést. A három miniszterelnök — bár mindegyik megértést tanúsított a másik két állam érdekei iránt — erősen védte saját országa érdekeit. A magyar buza elhelyezése körül volt a vitaközpont. Magyarországi ipari téren tett nagy vámgengedelményeket, amellyel, amint az várható is volt, a magyar ipar vámvédelmén ütöttek lényeges rést.

A Matin értesülései szerint a Rómában parafált jegyzőkönyvek egyike a fentiekben kívül konzultatív megállapodásokat is tartalmaz, míg a másik a vámkedvezményeket sorolja fel. A három kormányelnök a konzultatív egyezményben megállapodott abban, hogy a három államot érdeklő politikai kérdésekben esetről-esetre egymás között diplomáciai eszmecsere folytatható és közösen döntenek el állásfoglalásukat.

A gazdasági problémákat tartalmazó jegyzőkönyv a vámpreferenciákon kívül Triesztet Ausztria és Fiumét Magyarország számára szabad kikötővé deklarálja. Ugyanez a jegyzőkönyv igen jelentős vasúti tarifakedvezményeket is biztosít az olasz államvasutak vonalain a két dunai államnak.

Dollfuss és Gömbös tegnap este a Pallazzo Venezia elhagyásakor az újságírók előtt teljes megelégedésüknek adtak kifejezést az eredmények fölött. A két miniszterelnök ma, vasárnap este hagyja el Rómát.

A római lapok a megegyezéssel kapcsolatban azt az értesülést közlik, hogy a parafált jegyzőkönyvben lefektetett szerződés

egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel más államoknak is nyitva hagyja az utat a Rómában létrehozott gazdasági keretbe való belépésre.

Olasz gazdasági körökben a létrejött hármaskonferenciával kapcsolatban megállapítani kívánják, hogy a kölcsönös kereskedelmi forgalom emelése mindenik szerződő országban a pénzforgalom növekedését fogja előidézni és ez közvetve azoknak a termelési ágaknak is javát szolgálja, amelyeknek fokozott védelmére a létrejött szerződésben fel kellett adni.

A párizsi Liberté a római megegyezést kommentáló cikkében hangoztatja, hogy megtörtént az első lépés a dunai gazdasági problémák megoldása felé. Ajánlatos lenne, ha az együttműködés minél szélesebb körre terjedne ki.

Ez esetben tényleg Rómában rakták le az újépités művének alapjait.

A lap kívánatosnak tartaná a megegyezési hajlandóság fejlesztését minden vonalon, mert az együttműködéssel lehetővé válik a német befolyás visszaszorítása.

A bécsi lapok azt az értesülést közlik, hogy

rövidesen meg fognak indulni Olaszország és Csehszlovákia között is a tárgyalások

abban az irányban, hogy a dunai gazdasági együttműködés terebélyes minél szélesebbre terjedjen ki.

A nemzetközi politikában játszó körökben úgy hírlak, hogy már folyamatban van a Közép-Európát illető ügyekben egy nemzetközi konferencia létrehozásának előkészítése. Ha az értekezlet tényleg összehívható, Neurath német külügyminiszter Rómába utazna, hogy megtárgyalja a Duna-medence gazdasági új-  
építésében az olasz-német együttműködés lehetőségét.

A terv az, hogy Németországot nem hívják meg a konferenciára

s a német külügyminiszter emiatt személyesen is hangoztatni készül, hogy helytelen lenne Németországnak az együttműködésből való kihagyása.

Ezzel kapcsolatban jelentik Rómából, hogy De Chamberun római francia nagykövetet a jövő hét keddjére szintén az olasz fővárosba várják.

A sikeresen befejezett tárgyalások után tegnap este Mussolini a Capitulum fogadást rendezett Dollfuss, Gömbös és a máltai lovagrend tagjainak tiszteletére. Az óriási termekben három ezer vendégnek volt terítve. A miniszterelnökök éjjelig maradtak a fogadáson. Dollfuss reggel repülőgépen kirándulásra Nápolya utazott és délután tért vissza. Gömbös a délelőtti folyamán Grandpierre római francia követségi tanácsos látogatását fogadta.

Róma, március 17. A római hármaskonferencia tanácskozásainak anyaga há-



rom nagy kérdéskomplexumba foglalható össze.

Az első Ausztria függetlensége és az európai béke érdekében való együttműködés. Ez az alapja a dunai kérdésekben tervezett minden gazdasági megállapodásnak.

Magyarország és Olaszország ünnepelesen garantálják Ausztria függetlenségét

s ezzel a nyilatkozattal mintegy kiegészítik a néhány héttel ezelőtt létrejött angol-francia-olasz nyilatkozatot, amely — mint ismeretes — szintén leszögezte Ausztria önállóságának és szuverenitásának érinthetlenségét.

Aláírták és nyilvánosságra hozták az olasz-magyar-osztrák egyezményt

Róma, március 17. Délután öt órakor a Pallazzo Veneziaában ünnepélyes keretek között megtörtént az Olaszország, Magyarország és Ausztria között kötött egyezmény aláírása. Két órával utóbb nyilvánosságra hozták az egyezmény szövegét.

Dollfuss és Gömbös az éjszakai órákban elhagyták Rómát. Dollfuss Velencében meg fogja látogatni vasárnap La Fontaine velencei bíborosérseket, míg Gömbös tovább utazik Budapestre.

A három ország szakértői vasárnap megkezdik hat héttel tartó tanácskozásait.

### 52 vádlott, 703 tanu, 63 védő

## Hetekig el fog húzódni a sinaiai gyilkosság perének tárgyalása

**Vaida Sándor, Goga Octavian és Costinescu munkaügyi miniszter a per tanui között. Goga hívei nagy számban sietnek Duca gyilkosai védelmére**

Bucuresti, március 17. Hétfőn reggel nyolc órakor veszi kezdetét a fővárosban I. G. Duca gyilkosai büntetésének tárgyalása. Szombaton délelőtt a per összes vádlottait átszállították a hadbírószék épületébe, rendelkezésükre hocsátva a per aktáit, hogy tanulmányozhassák a vádiratot és hogy felvegyék az érintkezést védőkkel. A vád hármínhárom tanu beidézését kérte, míg a védelem 670 tanu kihallgatását kéri. A pernek 53 vádlottja van, ezenkívül 703 tanuja, míg a vádlottak védelmét 63 ügyvéd végzi. Ilyen körülmény között a tárgyalás heteken keresztül el fog húzódni és előreláthatólag csak a húsvéti ünnepek után nyer majd befejezést.

Kik a vád és védelem tanui

A vád tanui között szerepelnek többek között azok a liberális politikusok, akik a miniszterelnök meggyilkolásánál jelen voltak, köztük dr. Costinescu munka- és egészségügyi miniszter. A védelem ugyancsak több politikus, köztük dr. Vaida Sándor és Goga Octavian beidézését kérte. A tárgyaláson Ignat Mihail hadosztálytábornok, a pioner ezredék vezérfelügyelője fog elnökölni, a tanács tagjai: C. Comanescu brigád-tábornok, a III. lovassági hadosztály parancsnoka, Grigore Costandace brigád-tábornok, a nagyvezérkar tagja, Dona Constantin tábornok, a IV. gyalogos brigád parancsnoka és Filip Joan tábornok, a II. hadtest parancsnokának tagja.

A vádlottak védelmét 63 ügyvéd fogja ellátni, a védők között különösen nagy számban szerepelnek a Goga-féle nemzeti agrárpárt tagjai. Goga lapja, a Tara

Noastra kövér betűkkel, mintegy díszes, vésképpen számol be arról, hogy Goga hívei milyen nagyszámban sietnek Duca gyilkosainak védelmére. A védők között szerepel a következő tizenegy Gogista: Vasile Antonescu, a buzáui ügyvédi kamara dékánja, Eugen Goga újságíró, Goga Octavian öccse, Leon Seridon bistriceai képviselő, C. C. Braescu, a rámnicei sarati ügyvédi kamara dékánja, Odobescu tábornok, valamint Nanu Th. Barsan, Eugen Demetriu, N. N. Murásianu, Nicolae Paicu és Ion Pencescu ügyvédek.

Kik védik a vádlottakat

A gogistákon kívül a gyilkosok védői között szerepelnek Grigore Iunian, Traucu Jasi, I. G. R. Perieteanu volt miniszterek és több volt képviselő. A védők névsora a következő:

C. R. Sturza, C. Solomonescu, Lizetta Gheorghiu, N. Graur, Ceatin Georgescu, Nicolae Gherea, Gheorghe Rici, Aurel Telean, Emilian Ion, Luca Sindila, Radu Budisteanu, Ion Bianchi, Baicu Nicolae, Petre Ionescu, Petcu alezredes, Iancu Lalescu, Guvela, Stefanescu tartalékos őrnagy, Jan Begriescu, Vlad Dumitriu, Mihail Chirita, Radul Gheorghiu, V. C. Sterea, Vasiliu Cluj, Radulescu ezredes, Heria Furtuna (Gheorghe Bratianu párti képviselő), Alexe Ielkés (lupista), P. Pogonat, Nelu Joneacu, Victor Climescu, A. Beuran, Grigore Fortum, Nicu Prunescu, Mihai Traian, T. Dumitriu Soimu, Panait Josipescu, Emanuil Popescu, Constantin Dragomirescu, Petre Viforeanu, Constantin Turtureanu, Ilie Statescu, Niloiu, Traian Morarescu, Grigore Mihailescu, Teo-

dor Mandrea, Lucretiu Banarescu, Draga tábornok, Gheorghe Dragulescu alezredes.

A gogistákon kívül Grigore Fortu és Dragu tábornok ismertebb nevek a védők közül. Érdekes, hogy eredetileg a védők közé volt felíratkozva Zavoianu ezredes is, akit időközben Zelea Codreanuval együtt letartóztattak. Zavoianu ezredes ellen az állam elleni összeesküvésben való részvételén kívül Zelea Codreanu rejtegetése miatt is folyik az eljárás.

Újra kihallgatják Zelea Codreanút

Bucuresti, március 17. A hadbírószágon Victor Pomponiu ezredes, katonai főügyész újabb kihallgatásnak vetette alá Corneliu Zelea Codreanút. Péntekről szombatra virradó éjszaka a belügyminisztériumban megbeszélés volt, amelyen Victor Iamandi belügyi alminiszterrel kívül résztvettek Eugen Cristescu, a sziguranca igazgatója, Victor Ionescu és Romulus Hotineanu ezredes, katonai főügyész.

### Nemzetközi karhatalom fogja biztosítani a rendet a saarvidéki népszavazás tartama alatt

Berlin, március 17. A Saarbrückenben megjelenő Saarbrückner Landes Zeitung közlése szerint a népszavazási tanácsnak a Saarvidéki népszavazását előkészítő bizottság felszólítást intézett a Saar terület kormányzóbizottságához, amelyben állásfoglalást kér a bizottság elnökökét, az angol Knoxnak azon javaslatára ügyében, hogy a népszavazás tartamára nemzetközi rendőri karhatalom utján biztosítsák a rendet a népszavazási területen. Még nem ismeretes a kormánybizottság állásfoglalása, de úgy hírlak, hogy a választ már közelebről el fogják juttatni Genfbe.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Barou L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătite in num. No. 224713-929.

10. Telefon: 9-77. El Havonta 110, negyven évre 600, egészévre földre: Havonta 2, félévre 12, egészévre detések díjazás az KELET az erdélyi zsidóság egyetlen nekink utánnomás rás megjelölésével

### A zsidó náci

Max Naumann öly gyárt Németország látott a világ.

Zsidó horogkereszt Anyira vitte m alatt áll „német nek ségének gyűlését eg tagosok is megtisztel

Miért is ne?

Ki látott még nag amilyet Naumann d tósága számára.

A kampókeresztes a gyűléstermet. Es zsidók náci vezere mutatvánnyal megold

Egy kettő, három — kihuzta a „német-zsidó

az „idegen zsidókat” kettőt a levegőben és kormány különbséget

között, úgy meg lesz. Mert a „német-zsidók

földi palaszínaiak le... Aztán ugy nekimenak, ennek az öntud

bátran és önértetese „Juden” című könyv

adatait, hogy az egy mosolyodtak és meg

Naumann dr. ezt nem buzgalmban nemesh

zsidóságot és zsidó... pött fel, hanem dem

zony, csunya dolog. Azt mondotta, hogy sok szövetsége nem

all. Vagyis a zsidó fr sége becsapja a vőá kormányt.

Ez aztán több a se Erre még a „német szettek eddig. Maga kétségbevonni a zsidó

gait és érdemeit. Naumann dr. neme

denunciáns, hanem Mert a frontharcsok

den egyes tagja regis hadügyminisztériumba bosszuságára) és ser

mosni a frontharced egyetlen tagjáról sem láthatta a világhábor

ért.

Hirdess

az Uj K

**INGYEN** kapja, **kérije**  
**JUDAICA** legy-  
**LEPAGE** zékét  
101 Cluj